ATODIAD 1

NEATH PORT TALBOT COUNTY BOROUGH COUNCIL
CYNGOR BWRDEISTREF SIROL CASTELL-NEDD PORT TALBOT

Adroddiad Perfformiad Cynllunio Blynyddol

2016-17

Nicola Pearce - Pennaeth Cynllunio a Diogelu'r Cyhoedd

ADRODDIAD PERFFORMIAD CYNLLUNIO BLYNYDDOL (APPR) – 2016-17

RHAGAIR

Gan mai fi yw'r Aelod Cabinet dros Adfywio a Datblygu Cynaliadwy, fi sy'n gyfrifol am gyflawni'r swyddogaeth Gynllunio yng Nghastell-nedd Port Talbot. Ni ellir tanbrisio cyfraniad y gwasanaeth Cynllunio i sicrhau dyheadau adfywio ehangach y Cyngor. Trwy'r Cynllun Datblygu Lleol a fabwysiadwyd a phenderfyniadau Rheoli Datblygu unigol, rydym ni'n creu rhywle lle mae pawb yn cael cyfle cyfartal i fod yn fwy iach, hapus, diogel a ffyniannus. Bydd y cyfrifoldebau a'r dogfennau statudol hyn hefyd yn darparu sylfaen ar gyfer gallu'r Cyngor i gyflawni ei Nodau Llesiant, a fydd yn eu tro yn gwella iechyd a llesiant ein cymunedau, ac yn sgîl hynny, ansawdd bywyd pawb.

Y Cynghorydd Annette Wingrave, Aelod Cabinet dros Adfywio a Datblygu Cynaliadwy.

Y CYD-DESTUN

Y CYD-DESTUN DAEARYDDOL

Mae Castell-nedd Port Talbot wedi'i lleoli ar yr arfordir rhwng Dinas a Sir Abertawe i'r gorllewin a Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr i'r dwyrain. Rydym hefyd yn rhannu ffiniau a nodweddion gyda Sir Gaerfyrddin, Powys, Rhondda Cynon Taf a Pharc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog. Mae'r Awdurdod hefyd yn ffurfio rhan o Ddinas-ranbarth ehangach Bae Abertawe, a dyma'r awdurdod cyswllt rhwng Gorllewin a De Cymru. Yn dilyn ei ddynodiad yn gynharach eleni, mae'r Sir hefyd yn gartref i'r Parth Menter mwyaf yng Nghymru, y cododd yr angen amdano o'r dirywiad economaidd yn y diwydiant dur, a fu yn ei dro yn peryglu gweithrediad parhaus gwaith dur Port Talbot, sef y cyflogwr mwyaf yn yr ardal leol. Rhagwelir y bydd y dynodiad hwn yn rhoi hwb i ddatblygiad economaidd o fewn yr ardal leol, a fydd yn arwain at fanteision deilliadol i'r rhanbarth ehangach.

Mae gan y Fwrdeistref Sirol boblogaeth breswyl o 139,800 (Cyfrifiad 2011), mae'n cwmpasu ardal o fwy na 44,217 hectar, a gellir rhannu nodweddion ffisegol y Fwrdeistref Sirol, yn fras, i'r ddau faes canlynol; coridor yr arfordir a'r cymoedd.

Mae coridor yr arfordir yn cwmpasu llain arfordirol gymharol gul sy'n estyn o amgylch Bae Abertawe, ac yno y lleolir y prif ganolfannau poblogaeth, cyflogaeth, a choridor yr M4. Mae prif drefi ac aneddiadau Castell-nedd a Phort Talbot yn dal yn brif ffocws ar gyfer adeiladu tai, a hynny yn y farchnad breifat ac ymhlith landlordiaid cymdeithasol cofrestredig.

Nodweddir y cymoedd gan dirlun deniadol dyffrynnoedd afonydd, wedi'u gwahanu gan lwyfannau ucheldir a mynyddoedd. Maent yn wledig eu natur ac yn cynnwys cymunedau ar wasgar ar eu hyd. Er bod nodweddion a hunaniaeth unigol gref i'r cymoedd unigol, maent yn rhannu nodweddion a phroblemau cyffredin. Yn hanesyddol, mae adeiladu tai ar raddfa fawr wedi cael ei gyfyngu'n bennaf i Bontardawe a phen uchaf Cwm Tawe.

Y Cyd-destun Corfforaethol

Mae'r Gwasanaeth Cynllunio a Diogelu'r Cyhoedd yn rhan o Gyfarwyddiaeth yr Amgylchedd, sef un o'r pedair Cyfarwyddiaeth yn y Cyngor, y mae pob un ohonynt yn adrodd yn uniongyrchol i'r Prif Weithredwr. Yn ogystal â Chynllunio a Diogelu'r Cyhoedd, mae tri Phennaeth Gwasanaeth arall yng Nghyfarwyddiaeth yr Amgylchedd, sy'n cynnwys Pennaeth Gofal Strydoedd, Pennaeth Peirianneg a Thrafnidiaeth a Phennaeth Eiddo ac Adfywio. Mae pob un o'r Pedair Cyfarwyddiaeth yn gweithio tuag at gyflawni'r Blaenoriaethau Corfforaethol canlynol:

Dyfodol Disglair mwy Diogel - Gwella'r canlyniadau i blant mewn angen a phlant sy'n derbyn gofal trwy wella perfformiad Adran Gwasanaethau Plant a Phobl Ifanc y Cyngor.

Gwell Ysgolion, Rhagolygon mwy Disglair - Codi safonau addysg a chyrhaeddiad pob person ifanc.

Gwella Canlyniadau, Gwella Bywydau - Mwyafu nifer yr oedolion sy'n gallu byw'n annibynnol gyda neu heb gefnogaeth yn eu dewis gartref yn y gymuned.

Ffyniant i Bawb - Cefnogi a buddsoddi yn ein canol trefi a'n cymunedau i hybu twf economaidd, adfywio a chynaliadwyedd i fwyafu'r cyfleoedd am swyddi a gwella mynediad i gyflogaeth.

Arbed, Ailddefnyddio, Ailgylchu - Cynyddu canran y gwastraff a gaiff ei ailgylchu a'i gompostio.

Digidol drwy Ddewis - Gwella mynediad cwsmeriaid/dinasyddion i wasanaethau a swyddogaethau a ddarperir gan y Cyngor neu ar ran y Cyngor, a gwella effeithlonrwydd y gwasanaethau a'r swyddogaethau hynny.

Nid oes gan y Gwasanaeth Cynllunio a Diogelu'r Cyhoedd flaenoriaeth benodol, ond mae'n cyfrannu at gyflawni'r holl Flaenoriaethau Corfforaethol i raddau mwy neu lai. O ystyried lefel yr wybodaeth a gasglwyd i lunio'r Cynllun Datblygu Lleol rydym hefyd yn gwneud cyfraniad gweithredol i'r gwaith o baratoi Cynllun Llesiant y Cyngor, sydd mewn fersiwn ddrafft ar hyn o bryd, ac yn destun ymgynghori.

Er bod y swyddogaeth Gynllunio yn rhan o faes gwasanaeth ehangach, bydd yr Adroddiad hwn yn ymdrin yn bennaf â'r swyddogaethau cynllunio traddodiadol a gyflawnir gan Gyngor Castell-nedd Port Talbot.

Gwasanaeth Cynllunio a Diogelu'r Cyhoedd

Fel y nodwyd uchod mae'r gwasanaeth wedi cael ei estyn ers Ebrill 2016 yn dilyn ei gyfuno â gwasanaeth Iechyd Amgylcheddol a Safonau Masnach. O ganlyniad i'r cyfuno hwn, crewyd y strwythur canlynol (hyd at lefel y drydedd haen) fel a ganlyn:

Pennaeth Cynllunio a Diogelu'r Cyhoedd									
Rheolwr Polisi Cynllunio		Rheolwr Datblygu – Cynllunio		Rheolwr Iechyd Amg. a Safonau Masnach			Rheolwr Rheoli Adeiladu		
Arweinydd Tîm – Cefn Gwlad a Bywyd Gwyllt	Arweinydd Tîm – Polisi Cynllunio	Arweinydd Tîm Rheoli Datblygu - Gorllewin	Arweinydd Tîm Rheoli Datblygu - Dwyrain	Arweinydd Tîm Diogelwch Bwyd	Arweinydd Tîm Tai a Iechyd Amg. Cyffredinol	Arweinydd Tîm Safonau Masnach	Arweinydd Tîm Rheoli Adeiladu - Gorllewin		Arweinydd Tîm Rheoli Adeiladu - Dwyrain
								Arweinydd Tîm Cymorth Busnes a Thechnegol	

Mae'r gwasanaeth ehangach hwn yn gweithio ar y cyd i sicrhau'r canlynol:

Nod
Sefydlu'r fframwaith ar gyfer ffurfio, creu a chyflawni cymunedau cynaliadwy, iach, diogel o ansawdd, i fyw a ffynnu ynddynt.

I sicrhau'r nod hwn, ceisir cyflawni'r weledigaeth ganlynol:

Gweledigaeth
Gwasanaeth rhagweithiol a flaenlwythwyd lle mae pawb yn cydweithio i gyflawni diben a rennir, sef hybu a chreu mannau diogel, iach a chynaliadwy i fyw a gweithio ynddynt. Bydd hyn yn ein galluogi i gyflawni'r flaenoriaeth gorfforaethol, sef sicrhau ffyniant i bawb, a hynny mewn ffordd well, symlach a rhatach.

Gwerthoedd
Mae mabwysiadu gwerthoedd cadarn yn allweddol i sicrhau'r nod a'r weledigaeth uchod. Nod y gwasanaeth newydd hwn yw gweithio ar y cyd i fwyafu'r wybodaeth a'r dysgu a rennir, gan wella effeithlonrwydd. Ein bwriad yw helpu ein gilydd i sicrhau gwelliant parhaus, a gwella'r cyfathrebu yn fewnol ac â'n cwsmeriaid allanol. Byddwn ni'n gweithio mewn amgylchedd agored ei natur, a bydd cysondeb, tryloywder a chydraddoldeb yn ganolog i'n holl egwyddorion gweithredu. Byddwn ni'n lleihau gwastraff o fewn ein gwasanaethau, gan ganolbwyntio ar ychwanegu gwerth a gwneud yr hyn sy'n bwysig i'n holl gwsmeriaid.

Mae'r gwasanaethau a gynigir gan y Gwasanaeth Cynllunio traddodiadol o fewn y strwythur cyffredinol hwnnw fel a ganlyn:

<u>Rheoli Datblygu</u>

Ceisiadau Cynllunio

Mae'r tîm yn delio gyda'r holl geisiadau a gyflwynir o dan ddeddfwriaeth gynllunio gynradd ac eilaidd, gan gynnwys Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990 a Deddf Cynllunio Gwlad a Thref (Adeiladau Rhestredig ac Ardaloedd Cadwraeth) 1990. Y prif fathau o geisiadau yr ymdrinnir â hwy yw:-

- Ceisiadau Cynllunio (llawn, amlinellol neu 'faterion a neilltuwyd’)
- Caniatâd Adeilad Rhestredig
- Caniatâd Ardal Gadwraeth
- Ceisiadau am Dystysgrif Defnydd Cyfreithlon neu Ddatblygiad (Presennol ac Arfaethedig)
- Hysbysebion
- Mwynau
- Gwastraff
- Gwaith ar Goed a Amddiffynnir
- Caniatâd Sylweddau Peryglus
- Perthi Uchel
- Clirio Gwrychoedd

Cyngor Cyn-Ymgeisio

Mae'r tîm yn darparu gwasanaeth cyn-ymgeisio ffurfiol i ymgeiswyr/ddatblygwyr. Codir tâl am hyn, ac mae'n gosod cryn bwysigrwydd ar ddarparu'r cyngor gorau posibl i ddarpar ddatblygwr/ymgeisydd cyn bod cais cynllunio ffurfiol yn cael ei gyflwyno. Mae swyddogion yn ceisio hybu datblygiad o ansawdd uchel ac yn defnyddio'r gwasanaeth cyn-ymgeisio i flaenlwytho'r broses ddatblygu, ac felly gyflymu'r broses gynllunio ffurfiol.

Gorfodi

Mae'r is-adran Gorfodi yn ymdrin â chwynion ynghylch achosion honedig o dorri'r rheolau cynllunio, sy'n ymwneud yn bennaf â'r canlynol: -

- Gwneud gwaith adeiladu heb ganiatâd, neu ddatblygu heb gydymffurfio â chynlluniau cymeradwy
- Methu cydymffurfio â'r amod(au) a bennwyd ar gyfer caniatâd cynllunio
- Newid defnydd tir neu adeiladau heb ganiatâd
- Tir Blêr
- Gwaith heb ei awdurdodi ar goed a amddiffynnir

Apeliadau Cynllunio

Os bydd y Cyngor yn gwrthod rhoi caniatâd cynllunio, neu'n ei roi ar sail amodau, yn methu delio â chais o fewn y terfynau amser statudol, neu'n cyflwyno hysbysiad gorfodi, mae gan yr ymgeisydd/y troseddwr honedig hawl i apelio i'r Arolygiaeth Gynllunio. Swyddogion Cynllunio o fewn y tîm sy'n delio gyda phob apêl, y gellir eu clywed trwy ddilyn un o dair gweithdrefn. - Sylwadau Ysgrifenedig; Gwrandawiad neu Ymchwiliad Cyhoeddus.

Mwynau a Gwastraff

Mae'r gwasanaeth Mwynau a Gwastraff, gan gynnwys pob cais am waith mwynau, ôl-ofal a gwaith adfer, a monitro safleoedd Mwynau a Thirlenwi sydd eisoes yn bodoli, yn cael ei ddarparu ar hyn o bryd ar y cyd â swyddogion yng Nghyngor Sir Caerfyrddin o dan Gytundeb Lefel Gwasanaeth sy'n cael ei adolygu'n achlysurol.

Cytundebau Adran 106

Y tîm sy'n gyfrifol am gyd-drafod a monitro cydymffurfiaeth â'r holl gytundebau cyfreithiol a wnaed o dan Adran 106 o Ddeddf Cynllunio Gwlad a Thref.

<u>Polisi Cynllunio</u>

Mae Polisi Cynllunio yn cynnwys y tîm Polisi Cynllunio a'r tîm Cefn Gwlad a Bywyd Gwyllt. Mae'r timau'n cwmpasu'r meysydd cyfrifoldeb canlynol:

Polisi Cynllunio

- **Y Cynllun Datblygu Lleol** – dyletswyddau statudol o ran paratoi, cyflawni, monitro ac adolygu'r Cynllun Datblygu Lleol (CDLl). Mae hyn yn sicrhau bod datblygiad yn cael ei ddarparu mewn modd cynaliadwy, wedi'i gynllunio, yn unol â'r blaenoriaethau corfforaethol cytunedig ac amcanion y Cyngor.
- **Sylfaen Dystiolaeth y CDLl** – dyletswyddau o ran cynnal sylfaen wedi'i diweddaru o dystiolaeth i gynnal y CDLl.
- **Canllawiau Cynllunio Atodol (CCA)** – dyletswyddau o ran paratoi llu o CCA, sy'n cyflwyno canllawiau mwy manwl ar bynciau neu safleoedd ynghylch sut bydd polisïau'r CDLl yn cael eu cymhwyso i amgylchiadau neu ardaloedd penodol.
- **Asesiadau Llety Sipsiwn a Theithwyr -** dyletswyddau o ran paratoi a chyhoeddi Asesiadau Llety Sipsiwn a Theithwyr y Cyngor, bob 5 mlynedd.
- **Astudiaethau ar y cyd ar Argaeledd Tir ar gyfer Tai** – dyletswyddau o ran cynhyrchu astudiaethau blynyddol sy'n amlinellu hyd a lled y cyflenwad o dir ar gyfer tai.
- **Teithio Llesol -** dyletswyddau statudol o ran paratoi ac adolygu Map Llwybrau Presennol y Cyngor (ERM) a'r Map o'r Rhwydwaith Integredig (INM).
- **Rhwydwaith Beicio -** dyletswyddau o ran datblygu a hybu llwybrau beicio.
- **Noddi Asedau** – dyletswyddau o ran hwyluso'r contract partneriaeth gyda darparwr trydydd parti, er mwyn cynhyrchu incwm trwy noddi seilwaith/asedau.

Cefn Gwlad a Bywyd Gwyllt

- **Rhwydwaith Hawliau Tramwy Cyhoeddus** - dyletswyddau statudol o ran y rhwydwaith cofrestredig o lwybrau troed, llwybrau ceffyl a chilffyrdd [gan gynnwys y map a'r datganiad terfynol; gwyriadau a chau ffyrdd; gwaith cynnal a chadw ar strwythurau a rhwystrau; a chyflawni'r Cynllun Gwella Hawliau Tramwy (RoWIP).
- **Y Rhwydwaith Priffyrdd a Fabwysiadwyd -** dyletswyddau o ran cynghori ynghylch cwmpas y rhwydwaith priffyrdd a fabwysiadwyd.
- **Bioamrywiaeth / Ecoleg** – dyletswyddau statudol o ran cynghori ar bob agwedd ar gadwraeth bioamrywiaeth [gan gynnwys rheoli cynefinoedd a chadwraeth rhywogaethau (e.e. ystlumod); Gwarchodfeydd Natur Lleol; Safleoedd Pwysig o safbwynt Cadwraeth Natur; a chyflawni'r Cynllun Gweithredu Bioamrywiaeth Lleol].
- **Coed Cymru -** dyletswyddau o ran cynghori ar greu, rheoli ac ariannu coetir fel rhan o rwydwaith Coed Cymru.

Gan roi sylw i'r swyddogaethau uchod, rôl gyffredinol y Gwasanaeth Cynllunio yw datblygu Cynllun Datblygu cadarn, seiliedig ar dystiolaeth, y gellir ei gyflawni, ac ymgymryd â'r broses o wneud penderfyniadau ar gyfer datblygiadau unigol, yn unol â'r cynllun hwnnw.

Yn dilyn proses hir a manwl o gasglu tystiolaeth ac Archwiliad Cyhoeddus cadarn, llwyddodd y Cyngor i fabwysiadu ein Cynllun Datblygu Lleol (CDLl) ym mis Ionawr 2016. Mae cyfnod y Cynllun yn estyn hyd 2026, ac yn disodli Cynllun Datblygu Unedol y Cyngor, a oedd yn cwmpasu'r cyfnod hyd at 2016.

Mae'r CDLl yn bodoli ochr yn ochr â Chynllun Integredig Sengl y Cyngor (2013-2023), sy'n cyflwyno'r Weledigaeth ar gyfer Castell-nedd Port Talbot ac yn ceisio cyflawni nifer o ganlyniadau o ran iechyd, diogelwch, cynaliadwyedd, ffyniant ac addysg. Paratowyd y CDLl er mwyn darparu mynegiant gofodol o oblygiadau defnydd tir y Cynllun Integredig Sengl, ac mae Gweledigaeth y CDLl yn arbennig yn cydweddu â gweledigaeth gyffredinol y Cyngor, fel y'i nodwyd yn y Cynllun Integredig Sengl.

Ar ben hynny, mae amrywiaeth o strategaethau a datganiadau polisi rhanbarthol a lleol sy'n darparu fframwaith ar gyfer y CDLl. Mae rhai o'r strategaethau allweddol hyn yn cynnwys:

- Cynllun Trafnidiaeth ar y Cyd ar gyfer De-orllewin Cymru (2015-2020);
- Adolygiad 1af o'r Datganiad Technegol Rhanbarthol (2014);
- Cynllun Rheoli'r Morlin (2010);
- Dinas-Ranbarth Bae Abertawe (2013);
- Strategaeth Twf Economaidd ar gyfer De-orllewin Cymru (2013-2030);
- Strategaeth Adfywio Glannau Castell-nedd Port Talbot (2011);
- Strategaeth Tai Lleol Castell-nedd Port Talbot (2015-2020);
- Cynllun Gweithredu Bioamrywiaeth Lleol Castell-nedd Port Talbot (2014);
- Strategaeth Amgylcheddol Castell-nedd Port Talbot (2008-2026); a
- Chynllun Gweithredu Castell-nedd Port Talbot ar gyfer Datblygu Twristiaeth (2011-2014).

Mae'r CDLl yn cwmpasu ystod eang o faterion cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol ac mae amcanion y Cynllun yn darparu synergedd â Chynllun Gofodol Cymru - h.y. adeiladu cymunedau iach a chynaliadwy; hybu economi gynaliadwy; gosod gwerth ar ein hamgylchedd; cyflawni hygyrchedd cynaliadwy; a pharchu unigrywiaeth. Mae'r CDLl yn ceisio cyflawni rôl Castell-nedd Port Talbot o ran cefnogi nodau, amcanion a dyheadau ehangach y Ddinas-Ranbarth.

Yr Economi a Chyflogaeth

Mae cyflogaeth yn y Fwrdeistref Sirol yn cynnwys cyfran gymharol uchel o swyddi yn y sectorau gweithgynhyrchu a chyhoeddus, a chyfran gymharol isel yn y sector gwasanaeth. Mae'r canolbwynt cyflogaeth wedi'i leoli'n bennaf ar hyd coridor yr arfordir, a Tata Steel a'r Cyngor yw'r cyflogwyr mwyaf. Yn y Cymoedd, ceir y cyflogwyr mwyaf yn y diwydiannau echdynnu mwynau, gyda gweddill y boblogaeth yn cael eu cyflogi mewn mentrau bach a chanolig.

Mae nifer sylweddol uwch o bobl yn teithio allan o'r Fwrdeistref Sirol i gael hyd i waith nag sy'n teithio i mewn iddi. Mae'r patrwm hwn ar gyfer teithio i'r gwaith yn adlewyrchu'r ffaith fod y Fwrdeistref Sirol yn rhan o ardal ehangach teithio i'r gwaith Bae Abertawe. Mae'r banc tir o dir diwydiannol sydd â mynediad hwylus i'r ffordd, y rheilffordd a'r môr yn cyflawni swyddogaeth bwysig yn yr is-ranbarth, fel y bydd Campws Gwyddoniaeth ac Arloesedd y Brifysgol a Phentref Trefol Coed Darcy.

Trafnidiaeth a Seilwaith

Mae'r isadeiledd allweddol o ffyrdd a rheilffyrdd yn croesi coridor yr arfordir, ac yn darparu sylfaen i'r Fwrdeistref Sirol fel ardal gyflogaeth allweddol o fewn yr is-ranbarth, drwy ddarparu cysylltiadau

i'r dwyrain, trwy gyfrwng yr M4 a'r rheilffordd, i Gaerdydd a'r tu hwnt, i'r gorllewin i Abertawe ac i Ganolbarth Lloegr ar hyd ffordd Blaenau'r Cymoedd (Cefnffordd), yr A465. Bernir bod y dociau ym Mhort Talbot hefyd yn un o asedau'r ardal, gan eu bod yn darparu ar gyfer llwythi cyffredinol, yn ogystal â chyfleusterau dŵr dwfn ar gyfer llwythi swmpus.

Adnoddau Naturiol

Mae'r Fwrdeistref Sirol yn cynnwys adnoddau mwynol, ar ffurf glo ac agregau, sy'n arwyddocaol ar raddfa'r Deyrnas Unedig. Maent hefyd yn bwysig o ran eu cyfraniad at economi Cymru ac yn fwy lleol o ran cyflogaeth.

Mae adnoddau glo oddi tan y Fwrdeistref Sirol gyfan fwy neu lai. Mae glo wedi cael ei gloddio’n helaeth o fewn yr ardal ers canrifoedd ac mae wedi cyfrannu’n sylweddol at greu a chynnal llawer o gymunedau’r cwm. Mae'r ddwy brif chwarel cerrig caled yn yr ardal, Gilfach (Castell-nedd) a Chwm Nant Lleici (Pontardawe), yn cyflenwi agregau manyleb uchel i amrywiol farchnadoedd.

Yn sgîl ardaloedd ucheldir helaeth y Fwrdeistref Sirol, mae cyfle sylweddol hefyd i fanteisio ar adnodd y gwynt. Mae dwy o'r Ardaloedd Chwilio Strategol (AChS E ac AChS F) a nodwyd gan Lywodraeth Cymru wedi'u lleoli mewn man amlwg yn yr ardal weinyddol, ac yn dilyn eu dynodi, bu cryn ddiddordeb ymhlith datblygwyr yn yr ardal.

Cyd-destun hanesyddol/tirlun yr ardal

Treftadaeth

Mae gan yr ardal gyfoeth o asedau hanesyddol, archaeolegol a phensaernïol, yn enwedig rhai sy'n gysylltiedig â hanes diwydiannol yr ardal o ran glo, haearn, dur a chopr. Mae hefyd yn cynnwys llawer o olion archaeolegol hyn, sy'n dyddio'n ôl i'r cyfnod cyn y Rhufeiniaid. Mae'r rhain i gyd yn nodweddion pwysig yn yr ardal, sy'n creu unigrywiaeth lleol. Mae llawer ohonynt, megis Parc Margam a'r rhwydwaith camlesi, hefyd yn darparu cyfleoedd ar gyfer twristiaeth a hamdden.

Cydnabyddir treftadaeth hanesyddol yr ardal trwy amrywiaeth o ddynodiadau. O fewn y Fwrdeistref Sirol, mae 2 Dirlun dynodedig o Ddiddordeb Hanesyddol, 6 Pharc a Gardd Hanesyddol, 6 Ardal Gadwraeth, 92 Heneb a 391 o Adeiladau Rhestredig.

Tirlun ac Ecoleg

Mae gan Gastell-nedd Port Talbot dirlun amrywiol a nifer o gynefinoedd trawiadol, yn amrywio o gorsydd halen arfordirol a thwyni tywod i goetir hynafol ac ardaloedd ucheldir o laswellt y bwla. Mae rhai o'r cynefinoedd hyn o bwysigrwydd Ewropeaidd, Cenedlaethol neu leol. Mae ardaloedd helaeth o'r Fwrdeistref Sirol yn cynnwys planhigfeydd conifferau, ac mae'r ardal hefyd yn cynnwys nodweddion daearegol pwysig, yn cynnwys dyffrynnoedd rhewlifol a ffurfiannau creigiau.

Cydnabyddir treftadaeth hanesyddol yr ardal trwy amrywiaeth o ddynodiadau. Oddi mewn i'r Fwrdeistref Sirol mae 20 Safle dynodedig o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig (SoDdGA), 2 Warchodfa Natur Genedlaethol a 3 Gwarchodfa Natur Leol.

Y cyfuniad o'r Trefol a'r Gwledig a'r prif aneddiadau.

Fel y nodwyd uchod, rhennir y Fwrdeistref Sirol yn ddwy ardal wahanol o ran eu cymeriad; Coridor yr Arfordir, sy'n dilyn coridor yr M4 yn fras, ac Ardaloedd y Cymoedd, sef cyfanswm o 5 cwm.

O ran y prif aneddiadau, mae'r CDLl wedi diffinio Hierarchaeth Aneddiadau sy'n nodi'r ardaloedd sydd yn y lleoliadau mwyaf cynaliadwy ac sy'n gallu darparu'n fwy priodol ar gyfer twf o ran eu swyddogaeth. Nodwyd mai Castell-nedd, Port Talbot a Phontardawe yw'r 3 prif dref, gyda Llansawel, Sgiwen, Taibach a Glyn-nedd yn ganolfannau dosbarth.

Dosbarthir gweddill yr aneddiadau fel 'canolfannau lleol mawr', 'canolfannau lleol bach', 'pentrefi' neu 'aneddiadau noswylio'.

Newid yn y Boblogaeth a'r dylanwad ar y CDLl/diwygiadau sydd i ddod.

Mae lefel y twf a nodir yn y CDLl wedi'i seilio ar senario economaidd sy'n uchelgeisiol ac yn anelu at fwyafu twf swyddi yn yr economi leol. Er mwyn ymdrin â materion allweddol y Fwrdeistref Sirol, mae creu cyfoeth trwy dwf swyddi yn hanfodol i gyflawni gweledigaeth y CDLl.

Mae'r dull hwn wedi galluogi'r Awdurdod i ragweld sut mae newidiadau economaidd dros gyfnod y Cynllun yn cyfateb i'r gofynion o ran tir cyflogaeth a nifer y tai newydd angenrheidiol i ddarparu ar gyfer y cyfanswm a ragwelir i'r boblogaeth a'r cyflenwad llafur fydd yn ofynnol. Mae hyn yn sicrhau aliniad rhwng strategaethau cyflogaeth a thai, gan greu patrwm datblygu mwy cynaliadwy a fydd, yn ei dro, yn gwella cadernid Strategaeth y CDLl.

Mae'r dull hwn wedi defnyddio rhagamcanion poblogaeth ac aelwydydd Llywodraeth Cymru 2008, a dadansoddiad manwl o'r tueddiadau gwaelodol o ran marwolaeth a ffrwythlondeb a maint cyfartalog aelwydydd. Ar sail senario uchelgeisiol twf swyddi (gan roi ystyriaeth i ddyhead yr Awdurdod i leihau diweithdra a chynyddu cyfraddau gweithgaredd economaidd yn unol â chyfartaledd Cymru), sbardunwyd twf poblogaeth yr ardal gan gymhareb y boblogaeth oedran gwaith a chyfanswm y boblogaeth. Bernir bod gwneud hynny yn sicrhau rhagamcanion mwy cadarn na rhai a seiliwyd ar dueddiadau yn unig, nad ydynt yn adlewyrchu'n gywir ddyheadau'r Awdurdod ar gyfer yr ardal.

Ar sail y senario twf a ragwelwyd, yn bennaf yn sgîl ffactorau economaidd, o 3850 o swyddi ar gyfer yr ardal, mae'r Cynllun yn darparu ar gyfer 7800 o unedau preswyl newydd eraill, gan greu cynnydd o ryw 7000 o bobl a chyfanswm poblogaeth o 147,400 erbyn 2026. Mae'r agwedd hon yn uchelgeisiol, wedi'i chysylltu â'r economi leol, ac wedi'i llunio i gyd-fynd â'r twf a ragwelir mewn gweithgaredd economaidd a'r gostyngiad ym maint cyfartalog aelwydydd, yn ogystal â helpu i ddiwallu'r angen am unedau preswyl fforddiadwy ychwanegol.

Y Gyllideb a Goblygiadau Cysylltiedig

O ystyried y blaenoriaethau a nodwyd gan y Cyngor, mae cyllid wedi cael ei neilltuo er mwyn darparu/gwella gwasanaethau yn yr Adrannau Gwasanaethau Cymdeithasol ac Addysg, a bydd hynny'n parhau'n flaenoriaeth. Mae'r pwysau ariannol ychwanegol y mae'r Cyngor yn ei wynebu, wedi i'r economi ddymchwel yn 2008, ac yn sgîl y mesurau cyni a ddilynodd hynny, wedi cael effaith sylweddol ar Gyfarwyddiaeth yr Amgylchedd, y bu toriad o £18.257 miliwn yn ei chyllideb ers 2009/10, fel ei bod bellach yn ffigur o £32,710 miliwn ar gyfer 2017/18, sef 14.27% o gyllideb net y Cyngor. Mae hyn yn cyfateb i doriad o 55.5% yng nghyllideb y Gyfarwyddiaeth. Mae'r Gyfarwyddiaeth hefyd wedi cael y gwaith o sicrhau arbedion pellach o £1.1 filiwn yn ystod 2018/19. Hyd yma mae'r Gyfarwyddiaeth wedi cael hyd i £763,000 ychwanegol o arbedion arfaethedig, y mae £105,000 ohono i gael ei gyflawni gan y Gwasanaeth Cynllunio. Mae'r rhain i gael eu sicrhau trwy gyfuniad o syniadau cynhyrchu incwm ac arbedion, ac yn fuan byddant yn destun ymarferiad ymgynghori fel rhan o Flaengynllun Ariannol y Cyngor (FFP). Mae toriadau o'r fath wedi arwain at ostyngiad yn nifer y staff, dod â rhai gwasanaethau anstatudol i ben, rhoi modelau darparu gwasanaeth amgen ar waith, a chynyddu ffïoedd lle mae disgresiwn lleol yn caniatáu hynny.

Effaith fwyaf y toriadau i'r gyllideb fu'r gostyngiad yn nifer y staff, sydd wedi golygu bod 718 o staff CALl wedi gadael yr awdurdod ers 2011/12, ac roedd 179 o'r rheiny yn aelodau staff yng Nghyfarwyddiaeth yr Amgylchedd. Gadawodd cyfran sylweddol uwch yr awdurdod rhwng 2008/09 a 2011/12, ond nid oes data penodol ar gael ar gyfer y cyfnod hwnnw. Dengys y ffigurau hyn fod lefelau staff y cyngor wedi gostwng 19%, ond mae lefelau staff Cyfarwyddiaeth yr Amgylchedd wedi gostwng 25%. Mae'r effaith ar y Gwasanaeth Cynllunio hyd yn oed yn fwy. Er mai 17 aelod o staff yn unig a gollwyd yn ystod y cyfnod hwn, mae hynny mewn gwirionedd yn ostyngiad o 32%. Mae'r gostyngiad hwn yn nifer y staff, o'i gyfuno â'r gostyngiadau a brofwyd yn y gwasanaethau sy'n cefnogi'r swyddogaeth gynllunio h.y. priffyrdd, draenio, iechyd amgylcheddol ac ati, wedi cael effaith sylweddol ar berfformiad a morâl o fewn y gwasanaeth. O ganlyniad, mae'r staff yn teimlo o dan fwy o bwysau, yn mynd yn llai hyblyg, ac mae lefelau salwch yn codi.

Mae rheoli salwch yn Fesur Corfforaethol Gorfodol, ac mae'n ofynnol i Reolwyr Gwasanaeth leihau lefelau salwch o flwyddyn i flwyddyn. O ganlyniad i ymadawiad rhai aelodau o staff, mae lefelau salwch yn y Gwasanaeth Cynllunio yn gyffredinol wedi gostwng o 298 diwrnod (5.6 diwrnod fesul gweithiwr) yn 2015/16 i 406.5 diwrnod (10.9 diwrnod fesul gweithiwr) yn 2016/17, sy'n uwch na chyfartaledd y cyngor, sef 9.9 diwrnod. Mae lefelau salwch yn ddylanwad pwysig ar allu'r Cyngor i ddarparu'r gwasanaeth gan fod rhaid i'r staff sydd ar ôl ymdopi â'r llwyth gwaith sy'n gysylltiedig â'r staff sy'n absennol oherwydd salwch. Ar hyn o bryd mae'r gwasanaeth yn wynebu cynnydd yn nifer yr aelodau staff sy'n absennol oherwydd salwch yn sgîl lefelau straen uwch, ac maent yn cymryd mwy o amser o'r gwaith yn ystod pob cyfnod o salwch. Gwaetha'r modd, mae'n debygol y bydd y tueddiad hwn yn parhau, gan fod llai o staff yn gorfod ymdopi â llwyth gwaith cynyddol a mwy heriol wrth symud ymlaen.

Nid lefel salwch y staff yw'r unig ffactor sy'n effeithio ar ddarparu gwasanaeth. Dengys y siartiau perfformiad tua diwedd yr adroddiad hwn, er ein bod yn gyffredinol yn perfformio'n dda wrth ddelio gyda'r rhan fwyaf o fathau o geisiadau cynllunio, bod problem sylweddol yng nghyswllt ein perfformiad wrth benderfynu ar geisiadau mawr. Mae hyn wedi cael ei gydnabod, ac mae adnoddau wedi cael eu neilltuo i ymdrin â hyn. Amlinellir hynny'n fanylach isod.

Oherwydd y pwysau ar y cyngor i sicrhau arbedion, mae'r Gwasanaeth wedi wynebu colli sgiliau arbenigol dros y blynyddoedd; yn arbennig, collwyd sgiliau yng nghyswllt cadwraeth a dylunio,

tirweddu, draenio a Mwynau. O ran yr olaf, gan mai'r Cyngor sydd ag un o'r adnoddau mwynau mwyaf y manteisiwyd yn weithredol arno yng Nghymru, nid oes modd gweithredu heb sgiliau arbenigol cynllunydd mwynau. O ystyried y prinder swyddogion sydd ar gael yn y maes hwn, llofnododd y Cyngor Gytundeb Lefel Gwasanaeth gyda Chyngor Sir Caerfyrddin yn 2015, a nhw sydd bellach yn darparu'r gwasanaeth cynllunio a gorfodi ar gyfer mwynau i'r cyngor, er mai Castell-nedd Port Talbot sy'n cadw'r pwerau gwneud penderfyniadau. Mae hwn yn drefniant buddiol o'r ddeutu ar y sail bod Sir Gaerfyrddin bellach yn cael ei hariannu'n briodol i gynnal tîm o swyddogion, gan wella gwydnwch y tîm ac mae'r swyddogion hefyd yn gallu gwella'u sgiliau a'u profiad trwy weithio ar nifer o ddatblygiadau mwynau cymhleth a dadleuol yng Nghastell-nedd Port Talbot.

Mae'r swyddogaeth Rheoli Datblygu yn wasanaeth sy'n ennill ffïoedd, ac yn sgîl hynny mae'r gyllideb gysylltiedig â'r gwasanaeth yn seiliedig ar lefelau incwm ffïoeddd hanesyddol ar sail tueddiadau, gyda'r gyllideb refeniw ganolog yn talu am unrhyw ddiffygion. Mae pwysau bob blwyddyn i fwyafu incwm ffïoedd ac felly leihau'r angen am gymorth refeniw i gau'r bwlch. O flwyddyn i flwyddyn mae'r gwasanaeth wedi methu â chyrraedd ei darged o ran incwm, yn bennaf o ganlyniad i'r dirywiad yn y ceisiadau mawr a phwysig oedd yn dod â ffïoedd yn eu sgîl, yn enwedig mewn cysylltiad â datblygiadau mwynau ac ynni adnewyddadwy. Effeithiwyd yn sylweddol ar yr olaf gan y torri'n ôl ar gymorthdaliadau gan y Llywodraeth Ganolog, a'r ffaith bod Llywodraeth Cymru wedi cyflwyno Datganiadau o Arwyddocâd Cenedlaethol, oedd yn golygu bod unrhyw ffïoedd sylweddol o'r fath yn cael eu talu i Lywodraeth Cymru yn hytrach nag i'r Cyngor. Mewn blynyddoedd a fu mae'r bwlch hwn yn y gyllideb wedi cael ei gau trwy leihau gwariant mewn meysydd eraill, er enghraifft, rhewi swyddi gwag am gyfnod mor hir â phosibl a sicrhau cymorth ariannol ar draws gwasanaethau eraill. Lle bu modd, mae'r gwasanaeth hefyd wedi ceisio ymgysylltu â datblygwyr i lofnodi Cytundebau Perfformiad Cynllunio (PPAs) yng nghyswllt datblygiadau strategol mawr, er mai gwirfoddol yw cytundebau o'r fath, a'u bod yn dibynnu ar gyflwyno datblygiadau ar raddfa fawr, nad yw wedi digwydd yn ddiweddar. Cydnabuwyd y pwysau blynyddol hwn yn y gyllideb ar gyfer 2017/18 pan ostyngwyd y targed incwm £100,000. Er gwaethaf y gostyngiad hwn, ar sail rhagamcanion incwm cyfredol, bydd y gwasanaeth yn dal i gael trafferth cyrraedd y targed is hwn erbyn mis Mawrth 2018. Ar ben hynny, mae £30,000 o'r targed arbedion cyllideb yn gysylltiedig â Rheoli Datblygu, ac mae'n debygol, yn absenoldeb dewisiadau ymarferol amgen, y bydd y targed o ran incwm ffïoedd yn cynyddu'r flwyddyn nesaf.

Ychydig iawn o incwm ffïoedd sydd gan yr is-adran Polisi Cynllunio a Chefn Gwlad a Bywyd Gwyllt, er y ceisir grantiau o amrywiol ffynonellau i gyflawni gwaith prosiect sy'n ymwneud â theithio llesol, bioamrywiaeth, a gwelliannau i'r rhwydwaith hawliau tramwy. Fodd bynnag, mae'r gwasanaeth yn gyfrifol am gynhyrchu incwm trwy weithgareddau noddi asedau. Gyda golwg ar hyn, rydym yn ddiweddar wedi cychwyn ar gontract gyda chwmni preifat a fydd yn marchnata ein hasedau gyda'r nod o gyflwyno nawdd a fydd yn cyflawni targed incwm uwch, £108,000 yn hytrach na £33,000, yn ystod y flwyddyn sy'n dod.

Er gwaethaf yr uchod, mae cost darparu'r gwasanaeth yn gorbwyso lefelau'r incwm a gynhyrchir, a hynny o bell. Mae'r siart sy'n dilyn yn nodi'r lefelau gwariant cyffredinol ar gyfer pob un o'r gwasanaethau yn y swyddogaeth gynllunio, yn ystod 2011/12 ac yn ystod y flwyddyn 2016/17, fel bod modd cymharu dros amser a dangos ym mha feysydd rydym wedi gwneud toriadau sylweddol yn ystod y cyfnod hwnnw.

Cymharu Lefelau Gwariant Net rhwng 2011/12 a 2016/17

	Rheoli Datblygu	Cefn Gwlad a Bywyd Gwyllt	Polisi Cynllunio	Cyfanswm
2011/12	£248,740	£498,205	£544,656	**£1,291,601**
2016/17	£253,140	£232,656	£330,771	**£816,567**
Y Gwahaniaeth	**£4,400**	-£265,549	-£213,885	**-£475,034**
% y Newid	**+1%**	**-53%**	**-39%**	**-37%**

Dengys y tabl uchod fod gostyngiad cyffredinol o 37% yn y gwariant cysylltiedig â'r Gwasanaeth Cynllunio ers 2011/12. Mae hynny'n bennaf o ganlyniad i ostyngiad yn nifer y staff, a gostyngiad yn y cyllidebau sy'n gysylltiedig â chynnal hawliau tramwy cyhoeddus a chyflawni prosiectau sy'n gysylltiedig â'r Cynllun Gweithredu Bioamrywiaeth. Mae hon yn broblem sylweddol o ystyried eu cyfraniad i Gynllun Llesiant y Cyngor, sy'n dod i'r amlwg. Fel y nodwyd uchod, mae'r gyllideb hon yn debygol o leihau ymhellach yn 2018/19 ac eto yn 2019/20.

O ran lefelau incwm, sicrheir hynny'n bennaf yn is-adran Rheoli Datblygu'r gwasanaeth, trwy ffïoedd ceisiadau cynllunio, ffïoedd cyn-ymgeisio a Chytundebau Perfformiad Cynllunio. Mae'r lefelau incwm hyn wedi gostwng o £936,768 yn ystod 2015/16 i £731,012 yn 2016/17. Mae'r gostyngiad hwn yn yr incwm, fel y nodwyd eisoes, wedi digwydd o ganlyniad i ostyngiad yn y ceisiadau cynllunio a gyflwynir sy'n cynhyrchu ffïoedd mawr, a ddefnyddiwyd i ddarparu cymhorthdal ar gyfer prosesu ceisiadau llai, lle roedd yr incwm o'r ffïoedd yn llawer is na'r hyn oedd yn angenrheidiol i ddarparu'r gwasanaeth.

Mae cyflwyno newidiadau dibwys (NMAs) hefyd wedi gostwng yr incwm ffïoedd yn sylweddol, gan arwain yn ei dro at leihau nifer y ceisiadau cynllunio diwygiedig a gyflwynir a'r ffïoedd cysylltiedig, sydd hefyd wedi gostwng yr incwm o ffïoedd. Mae'r broses NMA hefyd wedi galluogi ymgeiswyr i newid amodau o dan y broses hon, sydd fel petai'n tanseilio'r broses A73. Mae'r incwm ffioedd wedi gostwng hefyd o ganlyniad i'r gofyniad i gynnwys rhifau cyfeirnod y cynllun mewn amod cynllunio ar bob hysbysiad penderfyniad. Mae gofyniad o'r fath wedi galluogi datblygwyr i gyflwyno mwy o geisiadau adran 73 ar gyfer newidiadau sy'n aml yn sylweddol i gynlluniau a gymeradwywyd eisoes. Mae'r rhain yn aml yn cymryd cryn amser, ac eto'n arwain at gyflwyno ffïoedd isel iawn. Mae hon yn debygol o fod yn broblem sy'n parhau a fydd, oherwydd yr angen am gyflawni arbedion ariannol pellach wrth symud ymlaen, yn rhoi pwysau ar y gwasanaeth i leihau'r lefelau staffio ymhellach. Bydd hyn yn cael effaith sylweddol ar berfformiad - cylch dieflig.

Mewn ymgais i fynd i'r afael â'r uchod, mae'r cyngor yn mynd ar ôl agenda fasnacholi, lle gallem ni fod yn ystyried darparu gwasanaethau sy'n ennill ffïoedd (yn amodol ar gyfyngiadau

deddfwriaethol). Rydym eisoes yn darparu gwasanaeth cyn-ymgeisio statudol ac anstatudol sy'n creu incwm, yn ogystal â chreu Cytundebau Perfformiad Cynllunio lle bynnag y bo modd. Mae'r cyfleoedd i ennill ffïoedd yn yr ystyr gynllunio bur yn gyfyngedig iawn y tu allan i'r meysydd hyn. Serch hynny, bydd ein gwaith noddi asedau, ynghyd â'r gwaith ymgynghoriaeth a wneir gan yr is-adran Bioamrywiaeth a'n cydweithwyr yn adran Diogelu'r Cyhoedd yn y gwasanaeth yn ein galluogi i barhau i draws noddi mewn ymgais i atal rhagor o doriadau i'r dyfodol. Nid yw hyn yn debygol o fod yn ateb tymor hir ar gyfer darparu gwasanaethau statudol os caiff toriadau pellach eu trosglwyddo o'r Llywodraeth Ganolog i Lywodraeth Leol.

Ein Stori Leol

Yn 2016/17 roedd yr Awdurdod yn cyflogi 12.4 o Swyddogion Cynllunio CALl yn y tîm Rheoli Datblygu, sy'n adrodd i Reolwr Datblygu. Swyddi'r rhain oedd 2 Arweinydd Tîm, 2 Uwch Swyddog Cynllunio, 5.4 Swyddog Cynllunio, a 3 Chynllunydd Cynorthwyol. Roeddem hefyd yn cyflogi 3 Swyddog Gorfodi, yr oedd 1 ohonynt yn delio gyda materion mwynau a gwastraff. Yn ystod 2016/17 penderfynwyd ar 817 o geisiadau cynllunio ac ymchwiliwyd i 289 o gwynion gorfodi. Oherwydd ffigurau perfformiad siomedig yng nghyswllt penderfynu ar geisiadau cynllunio mawr, cyflwynwyd achos busnes dros benodi uwch swyddog cynllunio ychwanegol a fyddai'n codi nifer y swyddogion i dri. Bydd y swyddogion hyn yn canolbwyntio ar sicrhau bod datblygiadau pwysig yn dilyn llwybr cyflym trwy'r broses gynllunio, gyda golwg nid yn unig ar gyflymu penderfyniadau, ond hefyd ar alluogi'r Cyngor i gyflawni ei raglen adfywio uchelgeisiol. Er y cydnabyddir bod yr adroddiad perfformiad hwn yn cyfeirio at gyfnod 2016/17, mae'r penderfyniad cyllidebol a wnaed bryd hynny i benodi uwch swyddog cynllunio ychwanegol yn cael ei weithredu ar hyn o bryd, ac mae wedi canfod problem ddifrifol o safbwynt recriwtio.

Wrth hysbysebu swydd gynllunio uwch ar gyflog o £30,785 i £34,721, cafwyd cyfanswm o wyth ymgeisydd, nad oedd fawr ddim ohonynt yn meddu ar brofiad a/neu gymwysterau digonol. Fe wnaethom ni hysbysebu hefyd am swyddog cynllunio dros dro (am gyfnod o un flwyddyn y gellid ei estyn) ar gyflog rhwng £27,668 a £30,955, a chawsom un ymgeisydd dibrofiad. Ar ôl mynd trwy broses o lunio rhestr fer a chyfweld ar gyfer yr uwch gynllunydd, gwrthododd yr ymgeisydd a sgoriodd y pwyntiau uchaf wedi'r cyfweliad y penodiad a gynigiwyd, gan ei fod yn amlwg yn defnyddio'r broses i sicrhau bargen well gyda'i gyflogwr presennol. Wedi hynny, gwnaed penodiad mewnol, ond nid arweiniodd hynny at ennill staff mewn gwirionedd, gan fod angen ôl-lenwi swydd wreiddiol yr ymgeisydd hwnnw. Ategodd y broses ôl-lenwi yr anawsterau recriwtio, gan na lwyddwyd i sicrhau ond chwe ymgeisydd ar gyfer y swydd hon oedd â chyflog rhwng £27,668 a £30,955, a dim ond tri o'r ymgeiswyr hynny oedd ag unrhyw brofiad neu gymwysterau. Erbyn hyn mae penodiad llwyddiannus wedi'i wneud, ond er gwaethaf ein hymdrechion gorau i sicrhau bod staff yn llenwi swyddi cyn gynted â phosibl, mae wedi cymryd dros chwe mis. Y gobaith yw y bydd y penodiadau newydd hyn yn arwain at welliant pellach yn ansawdd a chyflymdra'r penderfyniadau a wneir yn ein gwasanaeth cynllunio ar gyfer yr adroddiad blynyddol nesaf. Serch hynny, rwyf wedi tynnu sylw at y mater hwn, gan ei bod hi'n amlwg bod y Gwasanaeth Cynllunio yn cael trafferth cynyddol i sicrhau staff â chymwysterau a phrofiad addas ar y cyflogau y gallwn eu cynnig.

Er gwaethaf yr uchod, yn ystod y cyfnod hwn cyflawnodd y Swyddogion a'r Cynllunwyr Cynorthwyol lwyth gwaith amrywiol, fel a ganlyn:

Ar gyfartaledd dyrannwyd llwyth achosion o 139 cais i **Gynllunwyr Cynorthwyol** y llynedd, ac roedd ganddynt gyfradd benderfynu gyfartalog o ryw 141 cais yr un yn ystod y flwyddyn

Ar gyfartaledd dyrannwyd llwyth achosion o 60 cais i **Swyddogion Cynllunio** y llynedd, ac roedd ganddynt gyfradd benderfynu gyfartalog o ryw 66 cais yr un yn ystod y flwyddyn.

Ar gyfartaledd dyrannwyd llwyth achosion o 37 cais i **Uwch Swyddogion Cynllunio ac Arweinwyr Tîm** y llynedd, ac roedd ganddynt gyfradd benderfynu gyfartalog o ryw 37 cais yr un yn ystod y flwyddyn.

(Mae hyn yn cynnwys ceisiadau nad ydynt fel arfer yn cael eu hadrodd i Lywodraeth Cymru, megis ymgyngoriadau gan awdurdodau cymdogol, sgrinio Gorchmynion Amddiffyn Coed, a rhychwantu barn ac ati)

Mae'n galonogol gweld, er gwaethaf y newidiadau deddfwriaethol a gweithdrefnol sylweddol y mae'r system gynllunio wedi'u hwynebu yn ddiweddar, bod y ffigurau uchod yn dangos cynnydd yn llwyth achosion yr holl swyddogion a gwelliant yn eu perfformiad o gymharu â'r llynedd. Ar ben hynny bydd y penodiadau diweddar y cyfeiriwyd atynt uchod yn ein galluogi i ganolbwyntio ar gyflawni prosiectau pwysig heb dynnu ein sylw oddi ar yr holl gynigion datblygu eraill. Yn ogystal â gwella perfformiad yr Awdurdod yn hynny o beth, ein hamcan yw atgyfnerthu'r neges i'n holl gwsmeriaid bod Castell-nedd Port Talbot yn 'lle ar gyfer busnes', gyda manteision posibl i'r economi leol o ganlyniad.

Nodir o'r ffigurau uchod bod llwyth gwaith y swyddogion yn ymddangos yn llai na'r hyn a nodwyd mewn dogfen ymchwil a gomisiynwyd gan Gymdeithas y Swyddogion Cynllunio yn 2004. Cadarnhaodd y gwaith ymchwil hwn y dylai llwyth gwaith rhesymol i swyddog achosion gynnwys rhyw 150 o geisiadau (heb gynnwys ceisiadau cyn-ymgeisio, apeliadau a gwaith arall nad yw'n gysylltiedig â cheisiadau cynllunio). Fodd bynnag, gwnaed y gwaith ymchwil hwnnw ryw 12 mlynedd yn ôl, ac ers hynny mae cymhlethdod deddfwriaeth gynllunio wedi cynyddu'n sylweddol. Ar hyn o bryd mae'r gwasanaeth Cynllunio Ymgynghorol yn gwneud gwaith ymchwil ar ansawdd y gwasanaeth, cost ei ddarparu, a hefyd yn asesu gallu pob gwasanaeth i ymateb i ofynion ein cwsmeriaid. Nid yw canlyniadau'r gwaith ymchwil hwnnw wedi'u cyhoeddi eto. Fel rhan o'r gwaith ymchwil hwnnw mae Castell-nedd Port Talbot wedi pwysleisio ei sefyllfa unigryw yn yr ystyr nad oes gan y gwasanaeth Cynllunio bellach dechnegwyr cynllunio i'w gefnogi. O ganlyniad, mae'n ofynnol i swyddogion achosion wneud eu gwaith gweinyddol eu hunain ar gyfer ceisiadau, gan gynnwys dilysu, cofrestru, sganio a mynegeio dogfennau ar y system rheoli dogfennau electronig, a pharatoi ffeiliau i'w dosbarthu yn dilyn y penderfyniad. Mae hyn i gyd yn cymryd amser ac adnoddau, ac mae angen ei ystyried ar ben manylion nifer yr achosion.

Ar ben hynny, mae cyfrifoldebau'r holl Swyddogion Cynllunio'n cael eu hadolygu ar hyn o bryd i sicrhau bod unrhyw gapasiti dros ben a allai fodoli yn cael ei ddefnyddio i gynnal darpariaeth y gwasanaeth gorfodi.

O droi at Bolisi Cynllunio, mae'r is-adran yn cynnwys y tîm Polisi Cynllunio (6 CALl) a'r tîm Cefn Gwlad a Bywyd Gwyllt (8.7 CALl) sy'n adrodd i'r Rheolwr Polisi Cynllunio.

Er bod nifer y staff yn y tîm Polisi Cynllunio wedi lleihau ers dechrau proses y CDLl (3 CALl yn llai), mae nifer y cyfrifoldebau wedi cynyddu, o ymwneud â pholisi cynllunio yn unig (h.y. paratoi'r CDLl,

monitro ac adolygu, Canllawiau Cynllunio Atodol (CCA) ac ati) ac maent bellach wedi estyn i gynnwys teithio llesol / hybu beicio a datblygu a noddi asedau. Ar ôl llywio'r CDLl yn llwyddiannus trwy EIP a arweiniodd yn y pen draw at fabwysiadu'r cynllun ym mis Ionawr 2016, mae pwyslais y gwaith yn 2016/17 wedi newid yn bennaf i gyflwyno nifer o CCA cysylltiedig, gweithredu trefniadau monitro'r CDLl, a chyflawni'n unol â gofynion deddfwriaeth Teithio Llesol [h.y. y Map o'r Llwybrau Presennol (ERM) a'r Map o'r Rhwydwaith Integredig (INM)].

Mae'r tîm Cefn Gwlad a Bywyd Gwyllt, sy'n gyfrifol am fioamrywiaeth, hawliau tramwy cyhoeddus a chyngor ar briffyrdd, hefyd yn rhoi mewnbwn i'r broses gynllunio. Mae nifer staff y tîm hefyd wedi gostwng dros gyfnod o amser (3.4 CALl), ac o ganlyniad mae rôl y tîm wedi gorfod cael ei hailwerthuso nawr i roi mwy o bwyslais ar gyngor tebyg i ymgynghoriaeth i adrannau eraill. Mae bioamrywiaeth a hawliau tramwy yn ymgyngoreion ar gyfer Rheoli Datblygu. Darparwyd cyfanswm o 576 o ymatebion ar fioamrywiaeth, mewn perthynas â 459 o geisiadau cynllunio ar wahân, a rhoddwyd cyngor anffurfiol mewn 26 o achosion. Yn achos hawliau tramwy cyhoeddus, rhoddir cyngor anffurfiol yn barhaus, a darparwyd 39 o ymatebion ffurfiol.

Er gwaethaf y pwysau ar y gyllideb a'r gostyngiad yn y staff a brofwyd gan y gwasanaeth, mae'r Gwasanaeth Cynllunio wedi sicrhau nifer o gyflawniadau yn ystod y flwyddyn ariannol ddiwethaf, wedi'u crynhoi fel a ganlyn:

1. Mewn blynyddoedd blaenorol mae lefel perfformiad yr uned Rheoli Datblygu wedi gostwng ar ôl colli staff profiadol. Gwnaed ymdrechion sylweddol i ddiwygio gweithdrefnau a chanolbwyntio ar benderfynu ar geisiadau cynllunio, yn arbennig, mewn modd prydlon, ochr yn ochr â chynnal ansawdd datblygiadau. Yn ogystal, yn unol â chanllawiau Llywodraeth Cymru, mae ymdrechion wedi parhau i flaenlwytho trafodaethau ar geisiadau, ochr yn ochr â sicrhau cytundeb ymgeiswyr ac asiantau, er mwyn penderfynu ar geisiadau yn unol â'r targedau cytunedig. Mae hyn wedi golygu bod Swyddogion yn penderfynu ar 97% o'r holl geisiadau 'yn brydlon', tra bod y perfformiad ('8 wythnos') yn gyffredinol wedi codi i 83% yn ystod chwarter olaf 2016/17.

2. Yn ogystal â datblygu'r gronfa ddata A106, mae gwaith wedi parhau i ddatblygu protocol newydd a fydd yn sicrhau bod y gwaith o fonitro a rheoli seilwaith a thaliadau A106 i'r awdurdod yn gwella. Mae Swyddog A106 penodedig, a fu hefyd yn ymwneud â datblygu a chymeradwyo'r CCA Rhwymedigaethau Cynllunio, wedi gwella gallu'r Cyngor i sicrhau'r cyfraniadau uchaf gan ddatblygwyr yn brydlon ac yn y mannau cywir. Dylai hynny yn ei dro leihau'r pwysau ariannol ar y Cyngor.

3. Mae'r hyfforddiant ar gyfer yr holl Aelodau etholedig wedi parhau yng nghyswllt materion Cynllunio, gyda hyfforddiant gorfodol wedi'i deilwra yn targedu'r Aelodau hynny sy'n aelodau o'r Pwyllgor Cynllunio. Mae hyfforddiant o'r fath wedi gwella ansawdd y penderfyniadau a wneir, a bydd hynny'n parhau. Mae'n arbennig o bwysig o ystyried y newidiadau deddfwriaethol sylweddol a gyflwynwyd o fewn cyfnod byr iawn.

4. Yn y cynllun busnes blaenorol nodwyd bod cyflwyno gweithdrefnau a phrotocolau safonol yng nghyswllt darparu'r Gwasanaeth Gorfodi Cynllunio a'r Gwasanaeth Apeliadau Cynllunio yn flaenoriaeth. Daeth digwyddiadau ar warthaf hyn wedi i Gynllunio a Iechyd Amgylcheddol a Safonau Masnach ddod at ei gilydd, fel bod modd creu gwasanaeth gorfodi cydlynus yng nghyswllt nifer cyfyngedig o faterion. Gohiriwyd y gwaith o gyflwyno Siarter/Protocol Gorfodi newydd, wrth ddisgwyl i'r gwaith POSW ar ddangosyddion gorfodi

gael ei gwblhau. Mae'r Siarter newydd yn y broses o gael ei chwblhau, ynghyd â newidiadau cysylltiedig i weithdrefnau mewnol er mwyn sicrhau bod yr Awdurdod yn parhau i ddarparu gwasanaeth gorfodi cynllunio cadarn a chydnerth. Yn yr un modd, cyflwynwyd newidiadau Cenedlaethol i'r broses Apeliadau, ac mae hynny wedi achosi gohirio i'r broses o ddiwygio gweithdrefnau a phrotocolau mewnol, a fydd bellach yn cael eu cyflwyno yn ystod ail hanner 2017.

5. Daliwyd ati i wneud gwaith sylweddol yn ystod y flwyddyn ar Brosiect Seilwaith Cenedlaethol Arwyddocaol (NSIP) Lagŵn Llanw Bae Abertawe, gan gynnwys rhoi sylw ffurfiol ac anffurfiol i faterion yn ymwneud â Chyflawni Gofynion o dan y Gorchymyn Caniatâd Datblygu (DCO), y penderfynwyd arno gan yr Arolygiaeth Gynllunio oddi mewn i ffiniau'r Cyngor. Er nad yw CCA y Lagŵn Llanw - a fu'n flaenorol yn fodd i sicrhau cyfraniadau tuag at gostau cyflogi swyddog cynllunio ac yn talu am ran o gost cyflog ecolegydd o fewn y gwasanaeth - wedi cael ei adnewyddu'n ffurfiol oherwydd yr ansicrwydd ynghylch y prosiect, sicrhawyd cyfraniadau ychwanegol i sicrhau bod modd i'r gwasanaeth Cynllunio barhau i neilltuo adnoddau priodol ar gyfer y gwaith rhagarweiniol oedd yn parhau ynghylch y Gofynion.

6. Er na chynhaliwyd gweithdy asiantau Cynllunio ers mis Mawrth 2016, mae'r gwasanaeth wedi defnyddio'i gronfa ddata o gyfeiriadau e-bost asiantau i roi gwybodaeth iddynt ynghylch y gwasanaeth, a bu hynny hefyd o fudd er mwyn sicrhau bod asiantau sy'n gweithio yn y Fwrdeistref Sirol yn ymwybodol o newidiadau i ddeddfwriaeth, ac felly'n bodloni ein disgwyliadau o ran ansawdd a dilysrwydd cyflwyniadau newydd. Byddwn ni'n dal i ddefnyddio negeseuon e-bost at asiantau a sesiynau gweithdy yn rheolaidd yn ystod 2017/18.

7. Ar ôl sicrhau caniatâd cynllunio ar gyfer y datblygiad mwynau ym Mhwll y Dwyrain ym mis Mehefin 2015, mae'r Swyddog Gorfodi - Mwynau wedi gwneud ymdrechion sylweddol i reoli'r gwaith mwynau sy'n parhau a'r camau cynyddol i adfer y safle, yn ogystal â sicrhau cydymffurfio â'r nifer helaeth o amodau a chytundeb A106 amgen. Ar ôl ei gwblhau, bydd y cynllun hwn yn sicrhau bod y safle'n cael ei adfer ac yn cael ôl-ofal priodol, gan gyflawni gwelliannau gweledol sylweddol, yn ogystal ag atal llifogydd posibl direolaeth o'r gwagle. Sicrhaodd y gweithrediadau sy'n parhau hefyd gyflogaeth barhaus i'r rhai a gyflogir yn uniongyrchol ar y safle, a'r rhai sy'n gweithio o fewn y gadwyn gyflenwi, am bedair blynedd arall.

8. Cymeradwywyd y cais cynllunio ar gyfer cynllun adfer amgen yn achos Safle Glo Brig Margam gynt ym mis Chwefror 2017, yn dilyn misoedd lawer o drafodaethau cyfreithiol ynghylch y cytundeb cyfreithiol a'r amodau angenrheidiol. Ar ôl i'r caniatâd cynllunio gael ei roi, gwnaed cryn waith gan Swyddogion CNPT a Chyngor Sir Caerfyrddin (o dan y CLG) i fonitro'r datblygiad sydd ar waith a sicrhau cydymffurfio â'r llu o amodau a'u cyflawni. O ganlyniad, mae'r peryglon posibl a nodwyd mewn blynyddoedd blaenorol o ran llifogydd posibl a pheryglon diogelwch petai'r gwagle'n llenwi â dwr wedi cael sylw i raddau helaeth trwy'r gwaith parhaus, a fydd hefyd, ar ôl ei gwblhau, yn cael effaith gadarnhaol sylweddol ar yr ardal ehangach.

9. Mae gwaith hefyd wedi bod yn parhau o ran cynllun adfer ac ôl-ofal diwygiedig ar safle glo brig Selar gynt. Mae'r cais hwn wedi derbyn penderfyniad i roi caniatâd, ac mae'n disgwyl i gytundeb adran 106 gael ei lofnodi, gyda gwaith monitro parhaus ar y safle o ran y mwynau

yng nghyswllt y gwaith adfer sy'n mynd rhagddo. Unwaith bydd y gwaith hwn wedi cychwyn, bydd gan bob un o'r tri safle glo brig mawr yng Nghastell-nedd Port Talbot gynlluniau adfer derbyniol, cyflawnadwy.

10. Mae'r Cyngor yn parhau i ddarparu gwasanaeth cyn-ymgeisio cadarn ac effeithlon sy'n rhoi dewis o ran lefel y gwasanaeth sydd ar gael i gwsmeriaid, yn ogystal â rhoi cyfle iddynt barhau i gael trafodaethau cyfrinachol gyda'r Cyngor nes bod cais cynllunio'n cael ei gyflwyno.

11. Mae'r Cytundeb Lefel Gwasanaeth ynghylch darparu gwasanaeth mwynau i'r awdurdod gan Gyngor Sir Caerfyrddin, gan gynnwys gorfodi yng nghyswllt mwynau a gwastraff, yn ogystal ag ymweliadau a drefnwyd, wedi parhau, er bod lefel gyffredinol yr incwm o ymweliadau monitro wedi gostwng o flwyddyn i flwyddyn.

12. Diweddarwyd y trefniadau Dirprwyedig i wella effeithlonrwydd y gwasanaeth, ac mae'r protocol siarad cyhoeddus hefyd wedi cael ei ddiwygio i ymgorffori pryderon/beirniadaeth adeiladol gan Aelodau Etholedig ac aelodau o'r cyhoedd mewn perthynas â'r weithdrefn ers iddi gael ei chyflwyno ym mis Tachwedd 2014, fel bod y gwasanaeth Rheoli Datblygu yn dod yn fwy atebol a thryloyw.

13. I gefnogi ac ategu'r CDLl a fabwysiadwyd, ymgynghorwyd ar bum CCA strategol bwysig, eu llunio'n derfynol a'u mabwysiadu, gan gynnwys y rhai sy'n ymwneud â Rhwymedigaethau Cynllunio, Tai Fforddiadwy, Fframwaith Datblygu Parc Ynni Baglan, Llygredd a Safonau Parcio.

14. Erbyn diwedd Mawrth 2017, paratowyd clwstwr pellach o CCA a'u cymeradwyo gan y Cyngor at ddibenion ymgynghori, gan gynnwys rhai sy'n ymwneud â Mannau Agored a Mannau Glas, Ynni Carbon Isel ac Adnewyddadwy, Dylunio a Datblygu a'r Iaith Gymraeg. Bydd pob un o'r CCA yn darparu eglurder pellach i ddatblygwyr a swyddogion Rheoli Datblygu wrth ddehongli polisïau yn y CDLl, byddant yn lleihau'r risg, a dylent annog datblygiadau o ansawdd da yng Nghastell-nedd Port Talbot.

15. Mae'r gwaith ar y cyd â chydweithwyr yn Ninas a Sir Abertawe wedi parhau ar hyd y flwyddyn ar y CCA ar y cyd sy'n dod i'r amlwg ar gyfer coridor Ffordd Fabian. Bydd y CCA hwn yn helpu i sicrhau dull gweithredu cydlynus wrth ailddatblygu'r coridor strategol hwn, yn ogystal â sicrhau cyllid trwy rwymedigaethau cynllunio a fydd ynddo'i hun yn darparu'r seilwaith hanfodol sy'n ofynnol i hwyluso ein dyheadau adfywio ar y cyd. Cyn llunio ffurf derfynol y ddogfen, fodd bynnag, ac o ystyried pwysigrwydd y Lagŵn Llanw i'r ardal, mae'r swyddogion wedi cytuno i ddisgwyl am ymateb Llywodraeth y Deyrnas Unedig i Adolygiad Hendry. Cyn y cyhoeddiad, bydd y CCA yn cael ei lunio'n derfynol a'i fabwysiadu cyn gynted ag sy'n ymarferol bosibl.

16. Cwblhawyd prosiect ymchwil a gomisiynwyd gan y tîm Cefn Gwlad a Bywyd Gwyllt i ymchwilio i 'Gynllun Gwneud Iawn Bioamrywiaeth' a'i ddatblygu, i gefnogi'r broses gynllunio. Sicrhawyd cyllid ar gyfer y prosiect gan CNC a rhaglen LEADER y Cynllun Datblygu Rhanbarthol, ac mae adroddiad y prosiect yn cael ei ddefnyddio i lywio'r gwaith o baratoi'r CCA Bioamrywiaeth a Geoamrywiaeth sy'n dod i'r amlwg, sy'n cael ei baratoi ar y cyd gan y timau Polisi Cynllunio a Chefn Gwlad a Bywyd Gwyllt.

17. Mae gweithdrefnau wedi cael eu llunio'n derfynol i sicrhau bod data'n cael ei gasglu'n effeithiol ac yn effeithlon er mwyn monitro effeithiolrwydd a chyflawniad y dyheadau polisi a geir yn y CDLl a fabwysiadwyd. Bydd canlyniadau hyn yn bwydo i'r Adroddiad Monitro Blynyddol (AMR) cyntaf sydd i'w gyflwyno i Lywodraeth Cymru ym mis Hydref 2017 ac yn flynyddol wedi hynny.

18. Mewn ymgynghoriad â'r diwydiant adeiladu, mae gwaith yn parhau yng nghyswllt paratoi a chyhoeddi Astudiaethau ar y cyd ar Argaeledd Tir ar gyfer Tai (JHLAS). Mae dwy astudiaeth wedi cael eu cwblhau ers i'r CDLl gael ei fabwysiadu, ac mae'r ddwy ohonynt wedi arddangos cyflenwad 5-mlynedd o dir.

19. Cwblhawyd y gwaith ar yr ymrwymiad o ran y Ddeddf Teithio Llesol yng nghyswllt Map Llwybrau Presennol (ERM) cyntaf y Cyngor. Yn dilyn cyfarwyddyd Llywodraeth Cymru i adolygu'r ERM, gwnaed gwaith pellach ar y llwybrau a amlygwyd, a chyflwynwyd ERM diwygiedig i Lywodraeth Cymru ym mis Gorffennaf 2016. Yn dilyn hynny, sicrhaodd y Cyngor gymeradwyaeth Weinidogol ar gyfer yr ERM diwygiedig ym mis Awst 2016. Mae gwaith wedi parhau, a lluniwyd amserlen i sicrhau bod adolygiad o'r ERM yn cael ei gyflwyno ochr yn ochr â chyflwyno'r Map o'r Rhwydwaith Integredig (INM) i Lywodraeth Cymru erbyn y terfyn amser, sef 3 Tachwedd 2017.

20. Yng ngoleuni'r trefniadau cynllunio newydd sy'n dod i'r amlwg yng Nghymru a chyflwyno Cynlluniau Datblygu Strategol (CDSau), mae gwaith wedi parhau ynghylch cefnogi a chyfrannu at yr agenda ranbarthol. Cynhaliwyd trafodaethau cychwynnol ynghylch rôl awdurdodau yn y dyfodol a'r posibiliadau o ran mentrau ac astudiaethau cydweithio yn y dyfodol. Mae Castell-nedd Port Talbot wedi ymgymryd â'r rôl arweiniol/ysgrifenyddiaeth ar gyfer rhanbarth De-orllewin Cymru yn 2017/18.

21. Mae contract Gwasanaeth Rheoli Noddi Asedau'r Cyngor gyda darparwr trydydd parti wedi cael ei ailstrwythuro a'i estyn. Cynhaliwyd ymarferiad caffael llawn a'i gwblhau, ac yn ogystal â'r asedau sefydledig, mae'r contract newydd yn ceisio sefydlu cynlluniau peilot yng nghyswllt asedau ychwanegol, a fydd yn golygu bod modd i'r Cyngor benderfynu a yw trefniadau o'r fath yn ymarferol i fynd ar eu hôl yn y tymor hwy. Dros gyfnod y contract bydd mentrau newydd a dulliau hysbysebu sy'n cynhyrchu incwm incrementaidd yn parhau i gael eu hystyried fel sy'n briodol.

22. Mae swyddogion yn y tîm Cefn Gwlad a Bywyd Gwyllt wedi sefydlu perthnasoedd gwaith agosach gydag adrannau mewnol ar draws y Cyngor trwy ddarparu gwasanaeth ymgynghori mewnol, a gwnaed cynnydd pellach hefyd o ran cefnogi ymgeiswyr i roi sylw i gyfyngiadau bioamrywiaeth yn gynnar yn y broses gynllunio. Mae cefnogaeth gynnar fel hyn yn darparu cyfleoedd gwell i liniaru neu wneud iawn yn llawn am golli bioamrywiaeth, ochr yn ochr â lleiafu'r oedi gyda phenderfyniadau.

23. Mae ymwneud y tîm Cefn Gwlad a Bywyd Gwyllt â datblygiadau mawr trwy grwpiau llywio yn parhau, ac yn sicrhau bod materion ecolegol a hawliau tramwy yn parhau i dderbyn sylw priodol. Ymhlith yr enghreifftiau mae Grŵp Llywio Ecolegol Fferm Wynt Pen y Cymoedd; Grŵp Llywio Cadwraeth Natur OCCS Selar; SoDdGA Prifysgol Abertawe/Pwyllgor Rheoli Whitford Point; a Phwyllgor Rheoli Cynefin Fferm Wynt Mynydd Brombil.

24. Mae'r Cynllun Dyletswydd Bioamrywiaeth, un o ofynion Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016, wedi cael ei ddrafftio. Cydnabyddir yn llawn bwysigrwydd y broses gynllunio yn adferiad bioamrywiaeth, ac mae nifer o gamau gwella cynllunio yn cael eu cynnwys yn y Cynllun.

Y rhain yw'r cyflawniadau mwyaf arwyddocaol a sicrhawyd yn ystod 2016/17. Yn ogystal â'r uchod, mae ein staff yn parhau i gyflawni swyddogaethau statudol er gwaethaf cyllideb sy'n lleihau ar gyfer cwsmeriaid sydd â disgwyliadau cynyddol uwch. Bydd hyn yn gwaethygu'n raddol yn ystod y blynyddoedd nesaf wrth i'r cyfyngiadau ar gyllidebau gynyddu mwy fyth. Mae rheolwyr o fewn yr uned yn monitro ac yn ceisio rhoi hwb i forâl er mwyn sicrhau bod lefelau salwch yn cael eu cadw mor isel â phosib, a pherfformiad cystal â phosib, er bod hynny'n dod yn fwyfwy heriol.

Blaenoriaethau wrth symud ymlaen

Nodwyd nifer o flaenoriaethau a gwelliannau gwasanaeth allweddol ar gyfer eleni, y mae rhai ohonynt yn bwriadu adeiladu ar y llwyddiant a sicrhawyd tan yn ddiweddar, a pharhau i'w wella. Mae'r rhain yn cynnwys y canlynol:

- **Cyflwyno llwyfan gweithio symudol ar gyfer swyddogion cynllunio a gorfodi er mwyn sicrhau arferion gwaith mwy effeithlon.** Rydym wedi prynu tabledi symudol i swyddogion eu defnyddio ar sail arbrofol. Rhagwelir y bydd modd defnyddio'r rhain i alluogi swyddogion i fewnbynnu data'n uniongyrchol i'n system swyddfa gefn a thynnu lluniau y gellir eu llwytho'n awtomatig i'r system. Ymhen amser y gobaith yw y bydd swyddogion yn gallu llunio braslun o adroddiad ar y safle. Yn ei dro dylai hyn leihau'r dyblygu a gwella effeithlonrwydd y gwasanaeth.

- **Rhoi system Gynllunio swyddfa gefn newydd ar waith.** Rydym wedi bod yn trafod gyda darparwr TG newydd ers peth amser bellach, ond oherwydd pryderon ynghylch rhai anawsterau yn y system, fe wnaethom ni oedi cyn rhoi hyn ar waith nes ein bod yn fodlon bod modd cyflawni addewidion y gwerthwyr. Cynhaliwyd y trafodaethau hyn ar y cyd â Dinas a Sir Abertawe, sydd oherwydd materion contractiol eisoes wedi rhoi'r system TG newydd ar waith. Rhagwelir y byddwn yn ymdrin â'n pryderon sydd heb dderbyn sylw yn y flwyddyn galendr hon, fel bod modd gweithredu yn y Flwyddyn Newydd. Dylai hyn fod yn gwbl weithredol erbyn 2017/18 a bydd yn ein rhoi mewn sefyllfa well i gyflawni agenda cydweithio rhanbarthol Llywodraeth Cymru.

- **Datblygu a gweithredu Siarter Gorfodi Cynllunio newydd.** Bydd Siarter Gorfodi Cynllunio yn cael ei pharatoi a'i gweithredu gan roi sylw i ddisgwyliadau perfformiad diwygiedig Llywodraeth Cymru, gyda'r bwriad o sicrhau bod y gwasanaeth yn dryloyw ac yn atebol, a gall y cyhoedd ei farnu yn erbyn targedau cyflawni gwasanaeth diffiniedig.

- **Datblygu ein gwefan fel bod modd cyflwyno cwynion a gwybodaeth ategol.** Y bwriad yw datblygu system sy'n golygu bod modd i achwynwyr gyflwyno eu cwynion yn electronig, ynghyd â gwybodaeth ategol a fydd yn ein galluogi i flaenoriaethu cwynion a chyflymu'r broses ymchwilio. Bydd achwynwyr yn cael cyfarwyddyd i gyflwyno pob cwyn (dros amser) trwy ein gwefan yn hytrach na thrwy lythyr, e-bost neu dros y ffôn. Bydd disgwyl iddynt gyflwyno manylion eu cwyn, ynghyd â ffotograffau a fydd o gymorth i'n hymchwiliadau. Bydd hyn yn golygu bod modd cynnal asesiad pen desg wrth dderbyn cwyn, a gallai hyd yn

oed alluogi swyddogion i gadarnhau a fu achos o beidio â chydymffurfio â'r ddeddfwriaeth gynllunio, heb orfod gadael eu desgiau hyd yn oed. Fel y nodwyd uchod, a chan nad oes gennym ond dau swyddog gorfodi (ac un swyddog gorfodi - mwynau a gwastraff - er ei fod ar hyn o bryd yn gyfrifol am gyflawni'r gwaith o adfer y tri safle pwysig glo brig), bydd hyn yn ein galluogi i ganolbwyntio ein hamser a'n hadnoddau ar y cwynion mwyaf difrifol ar unwaith. Nid awgrymir y byddwn yn anwybyddu'r cwynion llai difrifol, ond gallem fynd trwy system triage, grwpio cwynion gyda'i gilydd, ac felly arbed amser ac arian o ganlyniad.

- **Bydd amser swyddogion yn parhau i ganolbwyntio ar gyflawni'r cynlluniau sy'n rhan o'r Prosiect Lleoedd Llewyrchus Llawn Addewid (VVP) ac ymhen amser, ail gam y rhaglen hon.** Mae uwch swyddog newydd wedi cael ei benodi bellach, a thasg y swyddog hwnnw, ynghyd â'r ddau uwch swyddog presennol, fydd cefnogi datblygwyr trwy'r broses gynllunio, ar ffurf ymyrraeth gynnar. Nodir y cyfyngiadau a allai atal cynlluniau rhag cael eu cyflwyno cyn gynted â phosibl, ac ymgysylltir â phartneriaid i gael hyd i atebion dichonadwy a chyflawnadwy er mwyn sicrhau bod y cynlluniau'n cael eu cymeradwyo, gan roi sylw i'r holl ystyriaethau cynllunio perthnasol.

- **Bydd y Canllaw Cynllunio Atodol (CCA) Rhwymedigaethau Cynllunio yn destun adolygiad parhaus yn ogystal â rheolaeth barhaus ar y gronfa ddata A106 a mabwysiadu protocolau sy'n llywodraethu'r monitro ar gyfraniadau adran 106 a sut maen nhw'n cael eu gwario.** Bydd y gronfa ddata A106 newydd yn golygu bod modd monitro'r gofynion a geisiwyd yn drwyadl, a hefyd y gwaith a sicrhawyd/y taliadau a dderbyniwyd. Bydd y datblygwyr yn eu tro yn gallu nodi'r costau sy'n gysylltiedig â symud datblygiadau ymlaen o'r cychwyn, fel bod modd iddyn nhw sefydlu lefelau risg. Bydd y Cyngor yn gallu mwyafu faint o seilwaith a ddarperir gan y sector preifat a monitro'i gyflawniad wrth symud ymlaen.

- **Parhau i ddileu'r rhwystrau yn y Gwasanaeth Rheoli Datblygu a sicrhau bod Uwch Swyddogion yn ymwneud â darparu cyngor i swyddogion mor gynnar â phosibl.** Bydd hyn yn golygu bod angen i ni ailasesu'r llif gwaith/gweithdrefnau cysylltiedig â'r system Rheoli Datblygu i adlewyrchu'r newidiadau deddfwriaethol helaeth a ddaeth i'r amlwg ers mis Gorffennaf 2015, pryd y rhoddwyd Cydsyniad Brenhinol i Ddeddf Cynllunio (Cymru) 2015. Yr amcan yw lleihau hyd y cyfnod o'r dechrau i'r diwedd sy'n gysylltiedig â phenderfynu ar geisiadau cynllunio. Mae bwriad hefyd i ymdrin â'r angen am newidiadau hwyr i'r cynlluniau arfaethedig, yn arbennig y rhai hynny'n sy'n gysylltiedig â cheisiadau mawr, gan fod y rheiny'n cael effaith ar fesurau perfformiad ar hyn o bryd.

- **Parhau â hyfforddiant yr Aelodau, gan adeiladu ar yr hyn a estynnwyd yn ddiweddar.** Paratoir amserlen hyfforddi i sicrhau bod yr Aelodau'n derbyn hyfforddiant rheolaidd mewn meysydd pwnc sy'n angenrheidiol i'w galluogi i ymgymryd â'u cyfrifoldebau cynllunio, boed hynny fel aelod o'r Pwyllgor Cynllunio neu fel arall. O ganlyniad, bydd Aelodau'n fwy gwybodus am newidiadau deddfwriaethol a meysydd pwnc unigol sy'n bwysig i'r broses o wneud penderfyniadau. Bydd hyn yn gwella dealltwriaeth Aelodau o'r system gynllunio, sy'n gymhleth ac yn newid yn barhaus, a bydd hefyd yn gwella ansawdd y broses o wneud penderfyniadau.

- **Mae'r rhaglen waith sy'n gysylltiedig â'r cynllun adferiad amgen ar safle Glo Brig Margam gynt yn cael ei chynnal a'i monitro'n rheolaidd, er mwyn sicrhau bod y gwaith yn unol â'r cynlluniau a'r amodau cymeradwy.** Yr amcan yw rhoi caniatâd cynllunio ar gyfer y cynllun

adfer amgen a fydd yn rhoi blaenoriaeth i ddiogelwch a diogeledd y safle, gan gynnwys cydweithio'n agos â'r Awdurdod Glo i oruchwylio'r gwaith adfer wrth symud ymlaen, gan fod angen i'r gwaith gael ei wneud o fewn cyfnod cyfyngedig o amser, a chyllideb benodedig.

- **Hwyluso parhad y gwaith ailddatblygu ar Bentref Trefol Coed Darcy.** Mae hwn yn ddatblygiad strategol bwysig ar gyfer y Fwrdeistref Sirol. Mae St Modwen, sy'n berchnogion ar y safle, wedi oedi cyn symud ymlaen gyda chyfnodau'r dyfodol ar y safle datblygu hwn ers sicrhau penderfyniad i ganiatáu amrywiad ar eu cytundeb A106 ym mis Chwefror 2015. Mae'r oedi wedi cael ei gysylltu â dichonoldeb ac er bod y cyngor yn gweithio gyda St Modwen ar hyn o bryd i sicrhau bod yr A106 yn ceisio sicrhau seilwaith hanfodol yn unig, y peth sy'n achosi trafferth o hyd yw cyflawni tai fforddiadwy. Bydd y cyngor yn parhau i weithio i sicrhau bod y safle'n cael ei gyflwyno gyda'r holl seilwaith hanfodol, ond mewn modd sy'n galluogi'r datblygwyr i ddechrau ar y gwaith datblygu.

- **Gwaith i sicrhau amcanion Tasglu'r Cymoedd**. Nod y tasglu hwn yw ceisio ailfywiogi cymunedau'r cymoedd. Mae'n bosib iawn y bydd hynny'n golygu ailddatblygu tir nad oedd ar gael pan baratowyd y CDLl, ac wedi hynny fe'i mabwysiadwyd. Rydym yn ymwybodol bod nifer o safleoedd yng nghymunedau'r cymoedd wedi'u nodi'n flaenorol fel rhai sydd mewn parth llifogydd, ac felly nid oedd modd eu cynnwys fel dyraniadau yn y cynllun. Mae'r DAMs yn cael eu hadolygu'n barhaus nawr, ac mae rhai o'r safleoedd bellach allan o ardal perygl llifogydd. Ymhellach, mae'n bosibl iawn y bydd modd cyflawni safleoedd y barnwyd yn flaenorol nad oeddent yn ddichonadwy, trwy gefnogaeth y fenter hon, wrth symud ymlaen. Mae hyn yn her i'r Awdurdod Cynllunio o ystyried bod safleoedd nad ydynt yn cadw at y cynllun datblygu yn debygol o ddod i'r amlwg fel rhan o'r fenter Tasglu hon.

- **Parhau i weithio ar y CCA eraill sy'n ofynnol i gefnogi'r CDLl.** Bydd y clwstwr nesaf o bedwar CCA yn destun ymgynghori, yn cael eu penderfynu'n derfynol a'u mabwysiadu (h.y. Mannau Agored a Mannau Glas; Ynni Adnewyddadwy ac Ynni Carbon Isel; Dylunio; a Datblygiad a'r Iaith Gymraeg). Mae gwaith eisoes wedi cychwyn ar glwstwr pellach o CCA, gan gynnwys CCA Bioamrywiaeth a Geoamrywiaeth a CCA Tirlun a Morlun yn eu tro. Bydd y ddwy ddogfen ganllaw hyn yn cael eu paratoi at ddibenion ymgynghori. Bydd gwaith ar y CCA sy'n weddill hefyd yn cychwyn yn y man - mae'r rhain yn cynnwys Yr Amgylchedd Hanesyddol; Fframwaith Datblygu Harbwr Port Talbot a Chanol y Dref; Coridor Arloesedd Ffordd Fabian; a Fframwaith Datblygu Rhodfa'r Parc. Ar ôl eu mabwysiadu, bydd y CCA yn darparu eglurder pellach i ddatblygwyr a staff Rheoli Datblygu wrth ddehongli polisïau o fewn y CDLl. Bydd hyn yn lleihau risg a dylai annog datblygiad o ansawdd da yng Nghastell-nedd Port Talbot. Mabwysiadu'r CCA fydd y mesur priodol.

- **Cwblhau'r CCA ar y cyd ar gyfer adfywio coridor Ffordd Fabian.** Bydd y CCA yn rhoi cyfarwyddyd i ddatblygwyr gyflawni dyheadau adfywio'r ddau Gyngor yn ogystal â sicrhau arian A106 i wella seilwaith hanfodol ar hyd y coridor. Fel y cyfeiriwyd uchod, fodd bynnag, bydd yr amserlen ar gyfer cwblhau a mabwysiadu'r ddogfen yn dibynnu ar gyhoeddi ymateb Llywodraeth y Deyrnas Unedig i Adolygiad Hendry, o ystyried natur hanfodol y Lagŵn Llanw o safbwynt adfywio coridor Ffordd Fabian yn y dyfodol.

- **Cwblhau a cyflwyno Adroddiad Monitro Blynyddol y CDLl.** Mae gwaith yn parhau i baratoi'r Adroddiad Monitro Blynyddol cyntaf, ac mae'r ddogfen i gael ei chyflwyno i Lywodraeth Cymru ym mis Hydref 2017, a phob blwyddyn wedi hynny. Mae monitro yn agwedd

gynyddol bwysig o lunio polisi ar sail tystiolaeth, ac mae systemau monitro yn allweddol wrth ddatblygu dealltwriaeth lawnach o'r materion sy'n effeithio ar gymunedau ac i ba raddau mae polisïau cyfredol yn cyflawni'r amcanion a nodwyd.

- **Cyflawni/cyhoeddi'r Astudiaeth ar y Cyd - Argaeledd Tir ar gyfer Tai (JHLAS).** Mewn ymgynghoriad â'r diwydiant adeiladu, cynhyrchu adolygiad cynhwysfawr o faint o dir sydd ar gael ar gyfer datblygu tai.

- **Cwblhau'r ymrwymiad o ran y Ddeddf Teithio Llesol, mewn perthynas ag adolygu'r ERM a chwblhau/cyflwyno'r Map o'r Rhwydwaith Integredig (INM).** Mae gwaith yn parhau yng nghyswllt adolygu'r ERM a chwblhau/cyflwyno ailadroddiad cyntaf INM y Cyngor. Bydd yr INM yn cyflwyno dyheadau'r Cyngor ar gyfer y 15 mlynedd nesaf, gan nodi naill ai welliannau y gellid eu gwneud i lwybrau presennol neu lwybrau newydd y gellid eu datblygu a'u hychwanegu at y rhwydwaith teithio llesol. Bydd yr INM yn ddogfen bwysig ar gyfer y Cyngor, ac ar ôl ei chymeradwyo, bydd yn cael ei hystyried yn rhan o'r broses o wneud penderfyniadau cynllunio, fel bod dyheadau'n cael eu gwireddu fel rhan o ddatblygiad parhaus.

- **Parhau i gefnogi a chyfrannu at fentrau/astudiaethau cydweithio rhanbarthol.** Yn ei rôl arweiniol/ysgrifenyddol ar gyfer rhanbarth De-orllewin Cymru yn 2017/18, bydd y Cyngor yn ceisio hwyluso trafodaeth a chynnydd parhaus mewn perthynas â mentrau ac astudiaethau cydweithio rhanbarthol.

- **Llunio fersiwn derfynol a chyhoeddi'r Cynllun Dyletswydd Bioamrywiaeth a fydd yn amlinellu sut mae'r Cyngor yn bwriadu cydymffurfio â'r ddyletswydd bioamrywiaeth newydd, well a amlinellir yn Neddf yr Amgylchedd (Cymru), 2016.** Mae'r Ddeddf yn gosod mwy o ddyletswydd ar Gynghorau o ran gwella bioamrywiaeth. Bydd angen i'r cynllun nodi hyd a lled y dyletswyddau hyn sy'n dod i'r amlwg a bydd angen datblygu protocolau i sicrhau bod yr holl wasanaethau o fewn y Cyngor yn cydymffurfio â'r ddyletswydd uwch hon. Bydd hyfforddiant i'r holl staff yn cael ei ddatblygu a'i gyflwyno.

- **Gwella'r arferion gweithio ar y cyd rhwng meysydd gwasanaeth i ddileu dyblygu.** Mae gwaith eisoes wedi cychwyn i gyfuno gweithgareddau gorfodi a gyflawnwyd yn flaenorol gan wahanol wasanaethau o fewn y cyngor. Bydd y gwaith hwn yn awr yn symud ymlaen i'r lefel nesaf yn dilyn penodi swyddog cartrefi gwag a fydd yn gorfodi'r ddeddfwriaeth a ddefnyddir ar hyn o bryd gan Gynllunio, Rheoli Adeiladau, Gorfodi Plâu a Iechyd Amgylcheddol i ddelio gydag adeiladau diangen a thir sydd wedi tyfu'n wyllt er mwyn sicrhau bod adeiladau a lleiniau o dir yn dychwelyd i ddefnydd buddiol. Cyflawnir hyn trwy gyfuniad o fesurau, a phan fetho popeth arall, gorfodir eu gwerthu. Bydd hyn nid yn unig yn arwain at gynnydd net yn y llety preswyl mewn lleoliadau cynaliadwy, ond hefyd yn ymdrin â'r anharddu y mae'r adeiladau a'r tir yma'n ei achosi yn y cymunedau y maent yn gysylltiedig â hwy. Mae hyn hefyd yn debygol o arwain at arbedion cost a gwelliannau o ran adennill dyledion i'r cyngor, gan fod yr adeiladau trafferthus hyn yn bendant yn y gorffennol wedi bod yn destun ymchwiliadau helaeth gan amrywiol unedau a fu'n cyflwyno rhybuddion i berchnogion y tir ac mewn rhai amgylchiadau yn cymryd camau uniongyrchol mewn achosion o ddiffyg cydymffurfio. Bydd gwerthu'r eiddo yn sicrhau bod y cyngor yn adennill y costau hyn ac yn lleihau'r angen am yr ymchwiliadau yn y lle cyntaf.

BARN DEFNYDDWYR Y GWASANAETH

Yn 2016-17 cynhaliwyd arolwg boddhad cwsmeriaid gyda'r nod o asesu barn pobl oedd wedi cael penderfyniad ar gais cynllunio yn ystod y flwyddyn.

Anfonwyd yr arolwg at 219 o bobl, y cyflwynodd 15% ohonynt ymateb cyflawn neu rannol. Cafwyd mwyafrif yr ymatebion (49%) gan asiantau lleol. Cafwyd 33% gan aelodau o'r cyhoedd. Roedd cais cynllunio diweddaraf 9% o'r ymatebwyr wedi cael ei wrthod.

Gofynnwyd i'r ymatebwyr a oeddent yn cytuno neu'n anghytuno â chyfres o osodiadau am y gwasanaeth cynllunio. Rhoddwyd yr opsiynau ymateb canlynol iddynt:

- Cytuno'n bendant;
- Tueddu i gytuno;
- Ddim yn cytuno nac yn anghytuno;
- Tueddu i anghytuno; ac
- Anghytuno'n bendant.

Dengys Tabl 1 ganran yr ymatebwyr a ddewisodd naill ai 'tueddu i gytuno' neu 'cytuno'n bendant' yn achos pob gosodiad, a hynny o ran ein hawdurdod cynllunio ni a Chymru.

Tabl 1: **Canran yr ymatebwyr oedd yn cytuno â phob gosodiad, 2016-17**

	%	
Canran yr ymatebwyr oedd yn cytuno:	**ACLl Castell-nedd Port Talbot**	**Cymru**
Mae'r ACLl yn gorfodi ei reolau cynllunio'n deg ac yn gyson	60	52
Rhoddodd yr ACLl gyngor da i'ch helpu i wneud cais llwyddiannus	65	62
Mae'r ACLl yn rhoi help trwy gydol y broses, gan gynnwys mewn perthynas ag amodau	58	52
Ymatebodd yr ACLl yn brydlon pan oedd gennych gwestiynau	73	61
Gwrandawodd arnoch ynghylch eich cais	65	59
Cafodd yr holl wybodaeth ddiweddaraf am eich cais	65	51
Yn fodlon yn gyffredinol ar sut deliodd yr ACLl â'ch cais	74	61

Gofynnwyd hefyd i'r ymatebwyr ddewis tri o nodweddion y gwasanaeth cynllunio, o restr, a fyddai yn eu barn nhw'n eu helpu i gyflawni datblygiadau llwyddiannus. Dengys Ffigur 1 ganran yr ymatebwyr a ddewisodd bob un o'r nodweddion fel un o'u tri dewis.

Ffigur 1: **Nodweddion gwasanaeth cynllunio da, ACLl Castell-nedd Port Talbot**, 2016-17

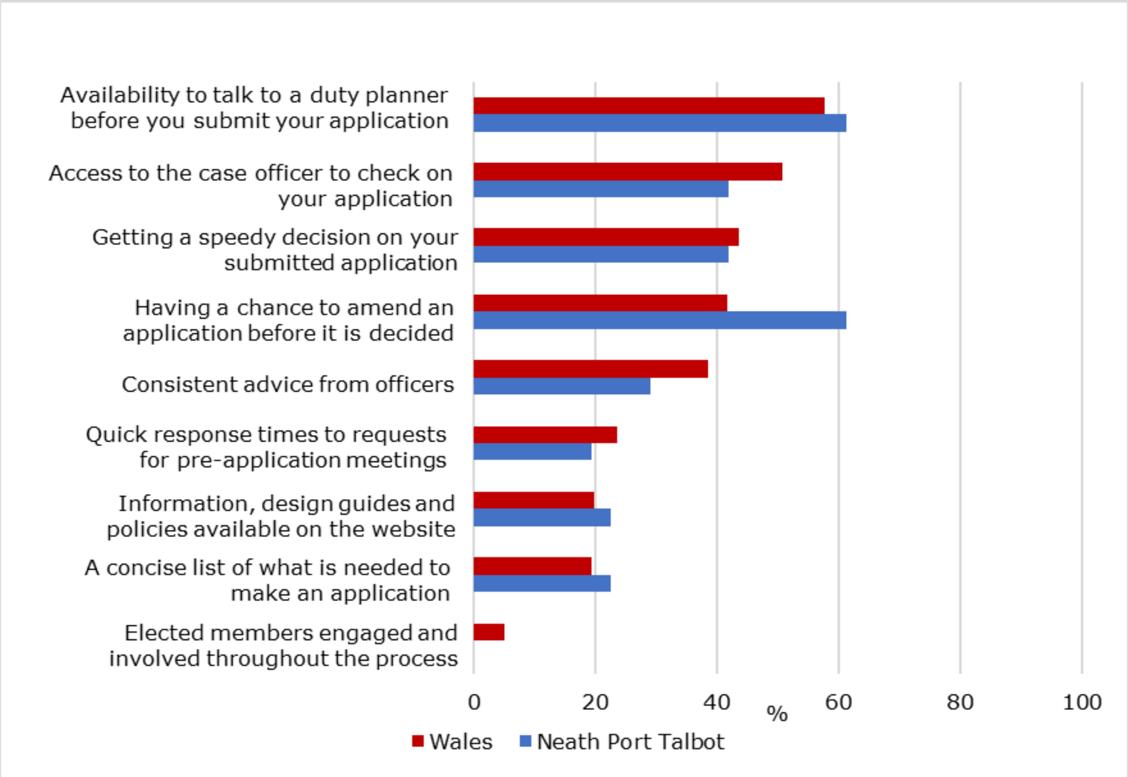

Ymhlith y sylwadau a dderbyniwyd roedd:

- "Gwasanaeth rhagorol a ffocws ar y cwsmer."
- "Fwy na thebyg cynllunio CNPT yw'r gwasanaeth mwyaf effeithiol rwy'n ymwneud ag ef."
- "Cysondeb o fewn y broses ceisiadau cynllunio, gan yr ymddengys nad yw rhai cyfyngiadau yn cael eu cymhwyso i bob ymgeisydd."

EIN PERFFORMIAD NI 2016-17

Mae'r adran hon yn manylu ar ein perfformiad yn 2016-17. Mae'n ystyried dangosyddion y Fframwaith Perfformiad Cynllunio a data arall sydd ar gael er mwyn helpu i greu darlun cynhwysfawr o berfformiad. Lle bo hynny'n briodol, rydyn ni'n cymharu ein perfformiad ni â darlun Cymru gyfan.

Dadansoddir perfformiad ar draws pum agwedd allweddol darparu'r gwasanaeth cynllunio, fel y nodwyd yn y Fframwaith Perfformiad Cynllunio:

- Llunio'r cynllun;
- Effeithlonrwydd;
- Ansawdd;
- Ymgysylltiad; a
- Gorfodi.

Llunio'r cynllun

Ar 31 Mawrth 2017, roeddem ni'n un o 22 ACLl oedd â chynllun datblygu cyfredol ar waith.

Yn ystod cyfnod yr Adroddiad Cynllunio Blynyddol nodwyd bod gennym 5 mlynedd o gyflenwad tir ar gyfer tai, fel ein bod ni'n un o 6 ACLl yng Nghymru oedd â'r cyflenwad gofynnol o 5 mlynedd.

Effeithlonrwydd

Yn 2016-17 fe wnaethom ni benderfynu ar 817 o geisiadau cynllunio, y cymerodd pob un ohonynt, ar gyfartaledd, 72 diwrnod (10 wythnos) i benderfynu arnynt. Mae hyn yn cymharu â chyfartaledd o 76 diwrnod (11 wythnos) ledled Cymru. Dengys Ffigur 2 yr amser a gymerwyd ar gyfartaledd gan bob ACLl i benderfynu ar gais yn ystod y flwyddyn.

Ffigur 2: **Yr amser a gymerwyd ar gyfartaledd (diwrnodau) i benderfynu ar geisiadau, 2016-17**

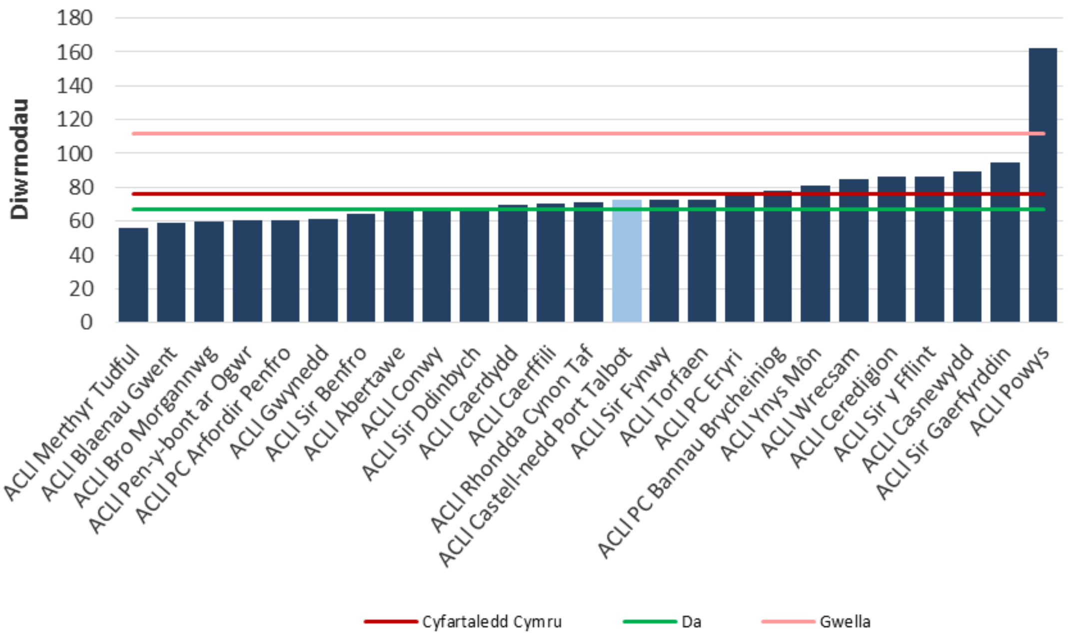

Penderfynwyd ar bron 96% o'r holl geisiadau cynllunio o fewn y terfynau amser gofynnol. Hon oedd y bedwaredd ganran uchaf yng Nghymru ac roeddem ni'n un o 20 ACLl oedd wedi cyrraedd y targed o 80%.

Dengys Ffigur 3 ganran y ceisiadau cynllunio y penderfynwyd arnynt o fewn y terfynau amser gofynnol ar draws y pedwar prif fath o gais ar gyfer ein ACLl ninnau a Chymru. Mae'n dangos ein bod wedi penderfynu ar 99% o geisiadau perchnogion tai o fewn y terfynau amser gofynnol.

Ffigur 3: **Canran y ceisiadau cynllunio y penderfynwyd arnynt o fewn y terfynau amser gofynnol, yn ôl math, 2016-17**

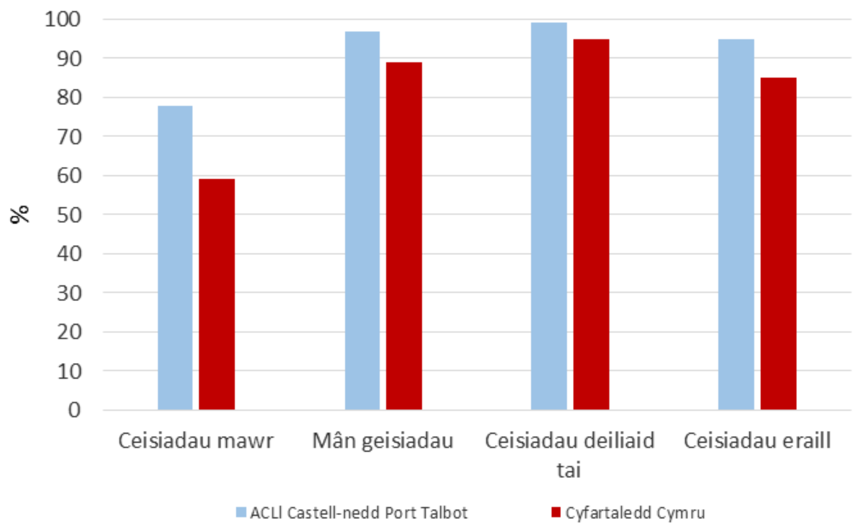

Rhwng 2015-16 a 2016-17, fel y dengys Ffigur 4, cododd canran y ceisiadau cynllunio y penderfynwyd arnynt gennym o fewn y terfynau amser gofynnol o 80%. Gwelwyd cynnydd yng Nghymru hefyd yn ystod y flwyddyn hon.

Ffigur 4: **Canran y ceisiadau cynllunio y penderfynwyd arnynt o fewn y terfynau amser gofynnol**

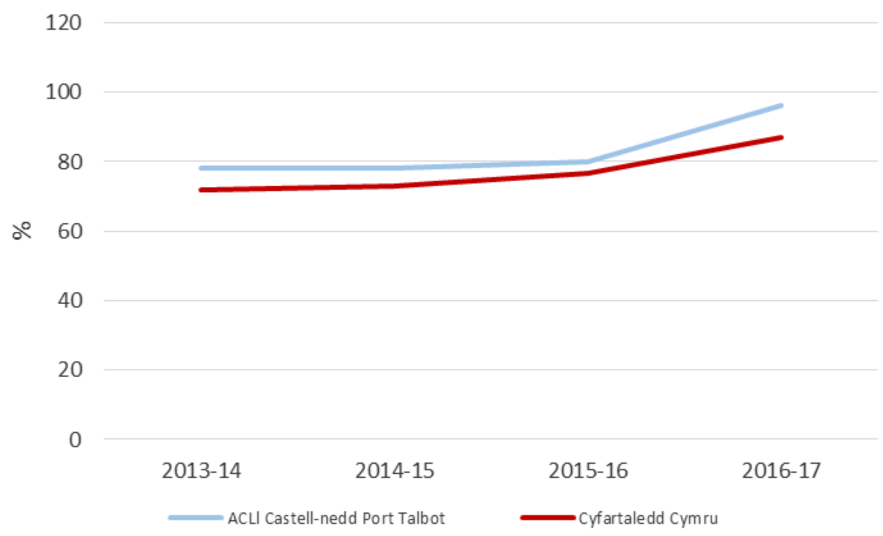

Yn ystod yr un cyfnod:

- Gostyngodd nifer y ceisiadau a dderbyniwyd gennym;
- Cynyddodd nifer y ceisiadau a benderfynwyd gennym; a
- Gostyngodd nifer y ceisiadau a gymeradwywyd gennym o ryw fymryn.

Ceisiadau mawr

Penderfynwyd ar 27 o geisiadau cynllunio mawr yn 2016-17, yr oedd 4% (1 cais) yn destun asesiad effaith amgylcheddol (AEA). Ar gyfartaledd, cymerwyd 448 diwrnod (64 wythnos) i benderfynu ar bob cais (gan gynnwys y rhai oedd yn destun AEA).

Fodd bynnag, mae'r ffigur hwn yn defnyddio methodoleg a ffafrir gan Lywodraeth Cymru lle cyfrifir cyfartaledd dros gyfnod o chwarter, ac yna ar ôl ychwanegu'r cyfan at ei gilydd, cyfrifir cyfartaledd y ffigur unwaith yn rhagor. Nid yw hynny, felly, yn adlewyrchiad cywir o'r ffigur cyfartalog a ddylai fod, mewn gwirionedd, yn 344 diwrnod (49 wythnos). Mae'r cyfartaledd gwirioneddol yn llawer gwell ac yn dangos ein bod yn gwella'r amser a gymerir yn gyffredinol i benderfynu ar geisiadau mawr.

Adlewyrchir ein hymrwymiad i welliant pellach gan y ffaith ein bod yn ddiweddar wedi penodi uwch-gynllunydd newydd a fydd yn canolbwyntio ar roi arweiniad i ddatblygwyr sy'n cyflwyno ceisiadau mawr trwy'r broses gynllunio mor effeithlon â phosibl, ond heb danseilio ein hamcan, sef 'Cymeradwyo Datblygiad o Ansawdd yn Gyflym'. Gwaetha'r modd dengys Ffigur 5 mai hwn oedd y cyfnod cyfartalog pedwerydd hwyaf o blith holl ACLlau Cymru, ond seiliwyd hynny ar y ffigur anghywir yn hytrach na'r ffigur gwirioneddol.

Ffigur 5: Yr amser a gymerwyd ar gyfartaledd (diwrnodau) i benderfynu ar gais mawr, 2016-17

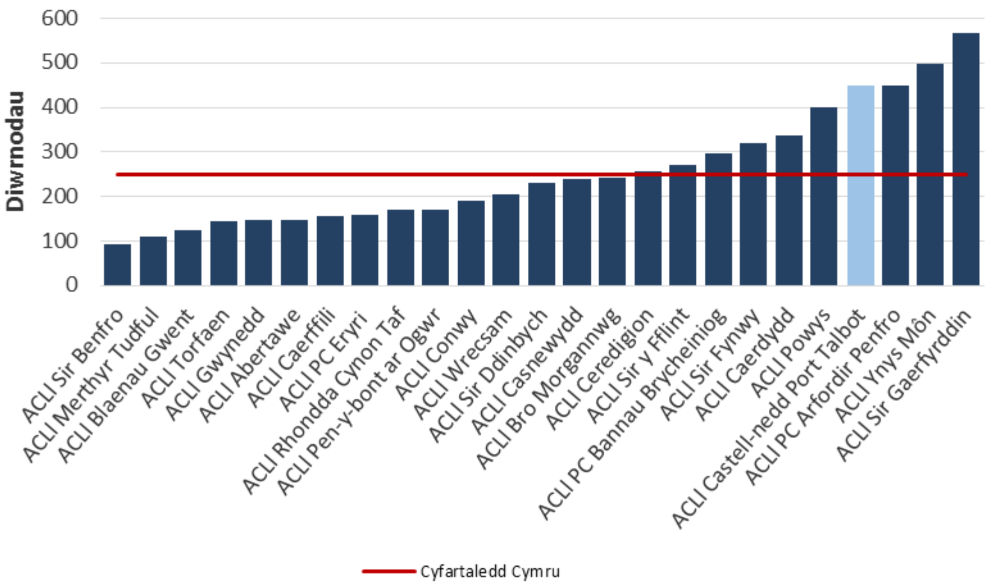

Penderfynwyd ar 78% o'r ceisiadau mawr hyn o fewn y terfynau amser gofynnol, o'u cymharu â 59% ar draws Cymru.

Dengys Ffigur 6 ganran y ceisiadau mawr y penderfynwyd arnynt o fewn y terfynau amser gofynnol yn ôl y math o gais mawr. Penderfynwyd ar 15% o'n ceisiadau mawr 'safonol', h.y. y rhai nad oedd angen Asesiad Effaith Amgylcheddol ar eu cyfer, o fewn y terfynau amser gofynnol yn ystod y flwyddyn.

Ffigur 6: **Canran y ceisiadau mawr y penderfynwyd arnynt o fewn y terfynau amser gofynnol yn ystod y flwyddyn, yn ôl math, 2016-17**

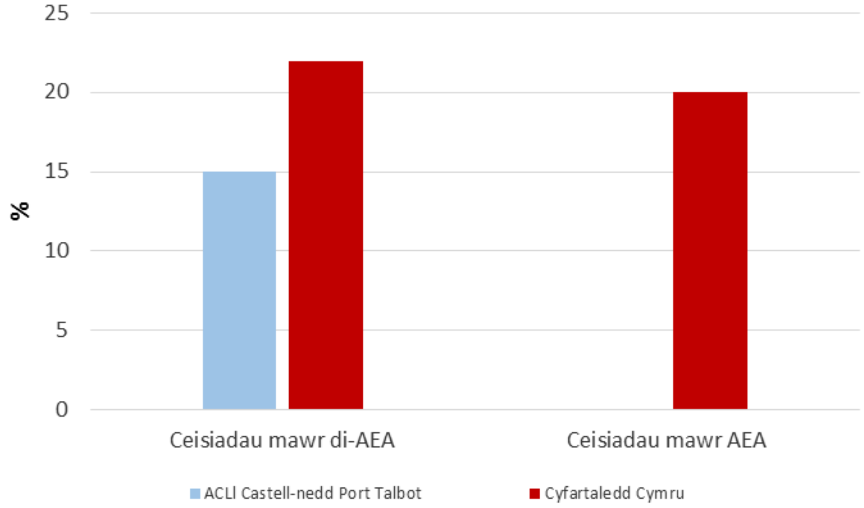

Yn ogystal penderfynwyd ar 17 cais mawr a fu'n destun PPA o fewn y terfynau amser gofynnol yn ystod y flwyddyn.

Ers 2015-16 roedd canran y ceisiadau mawr y penderfynwyd arnynt o fewn y terfynau amser gofynnol wedi codi o 28%. Yn yr un modd, cynyddodd nifer y ceisiadau mawr y penderfynwyd arnynt, tra bod nifer y ceisiadau oedd yn destun Asesiad Effaith Amgylcheddol y penderfynwyd arnynt o fewn y flwyddyn wedi gostwng.

Dengys Ffigur 7 y tueddiad yng nghanran y ceisiadau cynllunio mawr y penderfynwyd arnynt o fewn y terfynau amser gofynnol yn ystod y blynyddoedd diwethaf, a sut mae hynny'n cymharu â Chymru.

Ffigur 7: **Canran y ceisiadau cynllunio mawr y penderfynwyd arnynt o fewn y terfynau amser gofynnol**

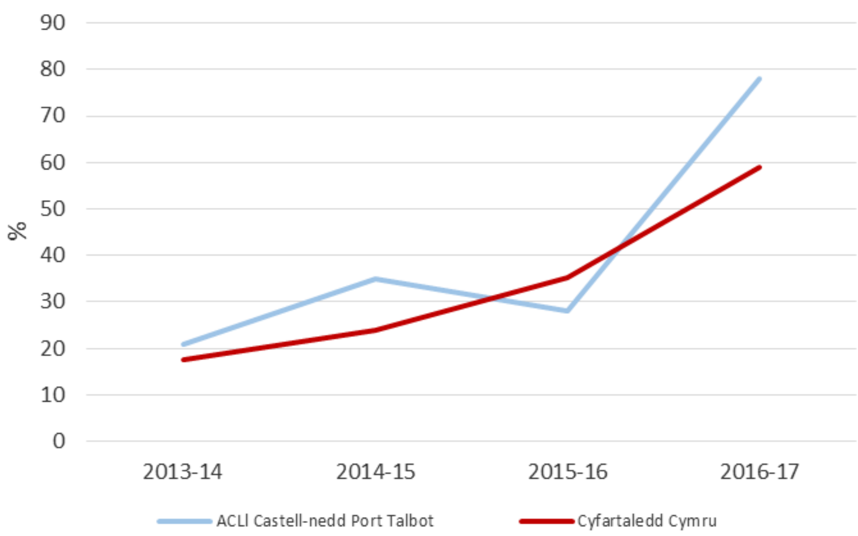

Yn ystod yr un cyfnod:

- Cododd canran y mân geisiadau y penderfynwyd arnynt o fewn y terfynau amser gofynnol o 83% i 97%;
- Cododd canran y ceisiadau perchnogion tai y penderfynwyd arnynt o fewn y terfynau amser gofynnol o 96% i 99%; a
- Chododd canran y ceisiadau eraill y penderfynwyd arnynt o fewn y terfynau amser gofynnol o 79% i 95%.

Ansawdd

Yn 2016-17, gwnaeth ein Pwyllgor Cynllunio 37 penderfyniad ar geisiadau cynllunio yn ystod y flwyddyn, oedd yn cyfateb i 5% o'r holl geisiadau cynllunio y penderfynwyd arnynt. Ar draws Cymru gwnaed 6% o'r holl benderfyniadau ar geisiadau cynllunio gan y pwyllgor cynllunio.

Aeth 8% o'r penderfyniadau hyn gan aelodau yn erbyn cyngor swyddogion. Roedd hyn yn cymharu ag 11% o'r penderfyniadau a wnaed gan aelodau ar draws Cymru. Roedd hyn yn cyfateb i 0.4% o'r holl benderfyniadau ceisiadau cynllunio a aeth yn erbyn cyngor swyddogion; 0.7% ar draws Cymru.

Yn 2016-17 cawsom 12 apêl yn erbyn ein penderfyniadau cynllunio, oedd yn cyfateb i 1.5 apêl am bob 100 o geisiadau a ddaeth i law. Ar draws Cymru derbyniwyd 2 apêl am bob 100 o geisiadau. Gwaetha'r modd nid yw'r ffigur hwn yn cynnwys sawl apêl gorfodi ac apêl hysbysebu, gan nad yw Llywodraeth Cymru yn cofnodi'r rhain. Dengys Ffigur 8 sut mae swm yr apeliadau a ddaw i law wedi newid ers 2015-16 a sut mae hynny'n cymharu â Chymru.

Ffigur 8: **Nifer yr apeliadau a dderbyniwyd fesul 100 o geisiadau cynllunio**

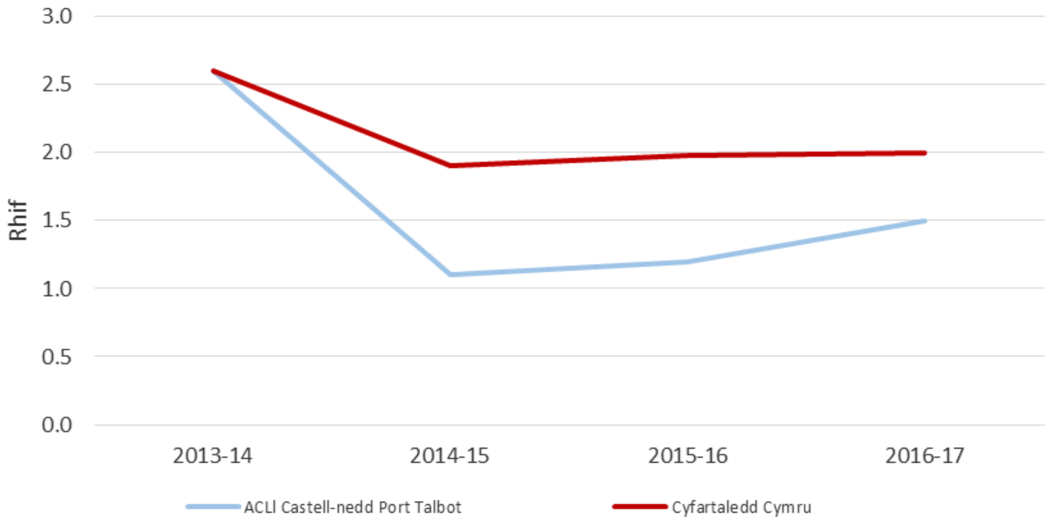

Yn ystod yr un cyfnod, gostyngodd canran y ceisiadau cynllunio a gymeradwywyd o 96% i 84%. Er bod hyn yn ymddangos yn ostyngiad dramatig, mewn gwirionedd mae'n adlewyrchiad o newid yn y dull o gyfrifo'r ffigurau hyn. Yn flaenorol, roedd Llywodraeth Cymru yn cynnwys cyflawni amodau oddi mewn i'r gyfradd gymeradwyo. Er eu bod yn parhau i ddefnyddio nifer y ceisiadau o'r fath yng nghyfanswm nifer y ceisiadau a dderbynnir, nid ydynt yn cyfrif nifer y cyflwyniadau hynny yn y gyfradd gymeradwyo. Pe na baent wedi newid y fethodoleg, byddai'r ffigur wedi aros ar gyfradd gymeradwyo o 96%, gan ddangos ein hymrwymiad parhaus i weithio gyda datblygwyr i 'Gymeradwyo Datblygiad o Ansawdd yn Gyflym'.

O'r 8 apêl y penderfynwyd arnynt yn ystod y flwyddyn, gwrthodwyd 63%. Fel y dengys Ffigur 9, roedd hyn yn uwch na chanran yr apeliadau a wrthodwyd ledled Cymru gyfan, ond yn is na'r targed o 66%.

Ffigur 9: **Canran yr apeliadau a wrthodwyd, 2016-17**

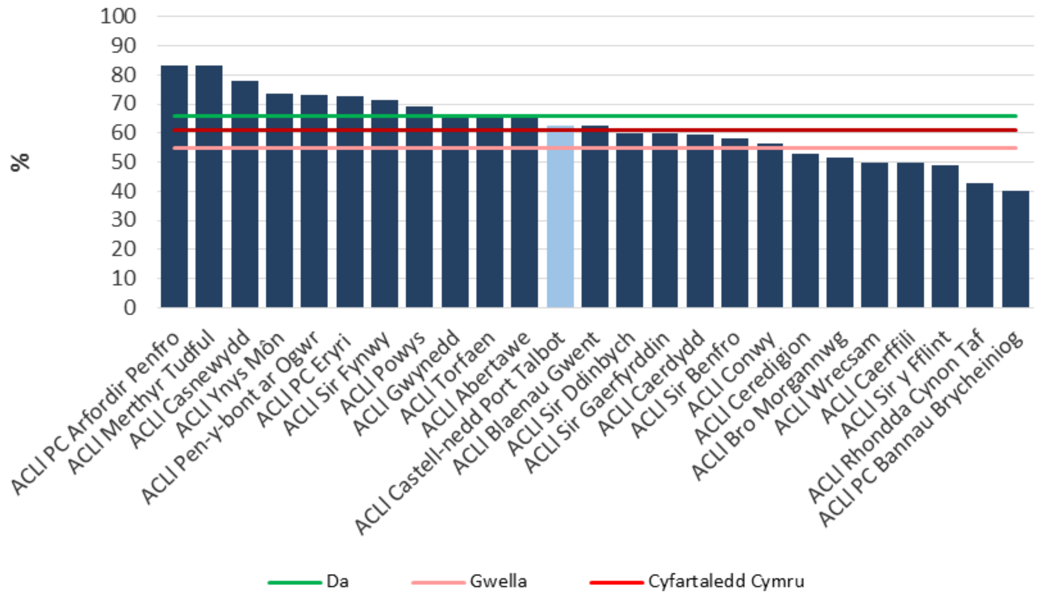

Yn ystod 2016-17 caniatawyd 1 cais am gostau mewn apêl adran 78, a olygodd ein bod yn un o'r 11 ACLl lle caniatawyd o leiaf un cais o'r fath yn ystod y flwyddyn.

Ymgysylltiad

Rydym ni'n:

- un o 24 ACLl a roddodd ganiatâd i aelodau o'r cyhoedd annerch y Pwyllgor Cynllunio; ac yn
- un o 20 ACLl oedd â chofrestr ar-lein o geisiadau cynllunio.

Fel y dengys Tabl 2, roedd 65% o'r ymatebwyr i'n harolwg boddhad cwsmeriaid yn 2016-17 yn cytuno bod yr ACLl wedi rhoi cyngor da i'w helpu i gyflwyno cais llwyddiannus.

Tabl 2: **Adborth ein harolwg boddhad cwsmeriaid yn 2016-17**

	%	
Canran yr ymatebwyr oedd yn cytuno:	**ACLl Castell-nedd Port Talbot**	**Cymru**
Rhoddodd yr ACLl gyngor da i'ch helpu i wneud cais llwyddiannus	65	62
Gwrandawodd arnoch ynghylch eich cais	65	59

Gorfodi

Yn 2016-17 fe fuon ni'n ymchwilio i 216 o achosion gorfodi, oedd yn cyfateb i 1.5 fesul 1,000 o boblogaeth. Roedd hyn yn cymharu ag 1.9 o achosion gorfodi a fu'n destun ymchwiliad fesul 1,000 o boblogaeth ledled Cymru. Ar gyfartaledd, cymerwyd 10 diwrnod i ymchwilio i bob achos gorfodi.

Gwaetha'r modd, nid yw'r uchod yn adlewyrchiad cywir o'r union berfformiad. Mae ein swyddogion gorfodi wedi bod yn adolygu achosion sydd heb eu datrys ar y system, ac ymddengys bod nifer o achosion a fu'n destun ymchwiliad heb gael eu diweddaru ar y system. Nawr bod hynny wedi digwydd, mae'n amlwg ein bod wedi datrys 289 o achosion gorfodi, yn hytrach na 252, sy'n golygu ein bod yn cyfateb i gyfartaledd Cymru. O gyfrifo hyn yn erbyn y boblogaeth, ymddengys ein bod wedi ymchwilio i 2 achos am bob 1,000 o'r boblogaeth, sy'n uwch na chyfartaledd Cymru.

Buom ni'n ymchwilio i 98% o'r achosion gorfodi hyn o fewn 84 diwrnod. Ar draws Cymru ymchwiliwyd i 85% o fewn 84 diwrnod. Dengys Ffigur 10 ganran yr achosion gorfodi yr ymchwiliwyd iddynt o fewn 84 diwrnod ar draws holl ACLlau Cymru.

Ffigur 10: **Canran yr achosion gorfodi yr ymchwiliwyd iddynt o fewn 84 diwrnod, 2016-17**

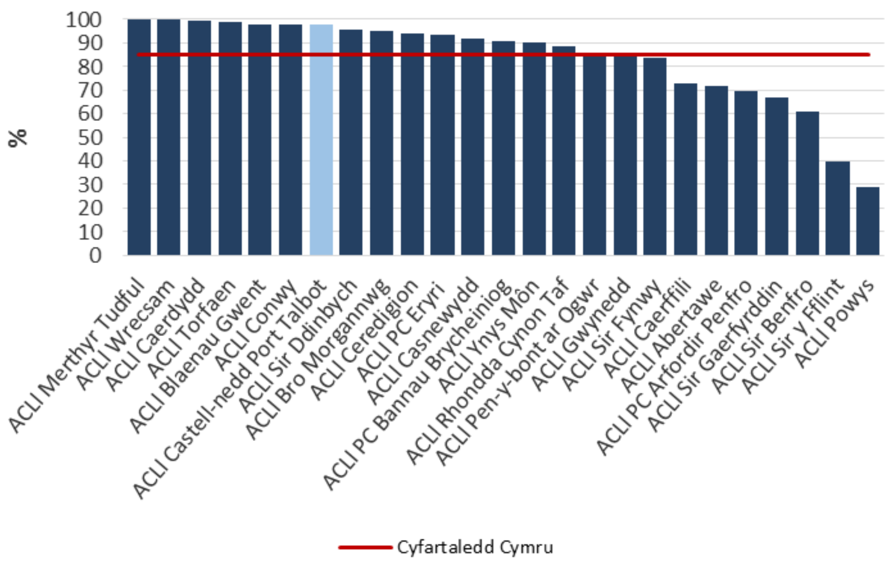

Er gwaetha'r ffaith ein bod wedi datrys 289 o achosion, nid oedd modd addasu'r siart uchod, sy'n dangos ein bod wedi datrys 252 o achosion gorfodi, gan gymryd, ar gyfartaledd, 101 o ddiwrnodau i ddatrys pob achos. Er na ellir diweddaru'r tabl i adlewyrchu'r ffaith ein bod wedi datrys 289 mewn gwirionedd, mae'n bwysig nodi'r ffigur gwell hwn.

Cymerwyd 84% o'r camau gorfodi hyn o fewn 180 diwrnod i gychwyn yr achos. Fel y dengys Ffigur 11, roedd hyn yn cymharu â 73% o achosion gorfodi a ddatryswyd o fewn 180 diwrnod ledled Cymru.

Ffigur 11: **Canran yr achosion gorfodi a ddatryswyd o fewn 180 diwrnod, 2016-17**

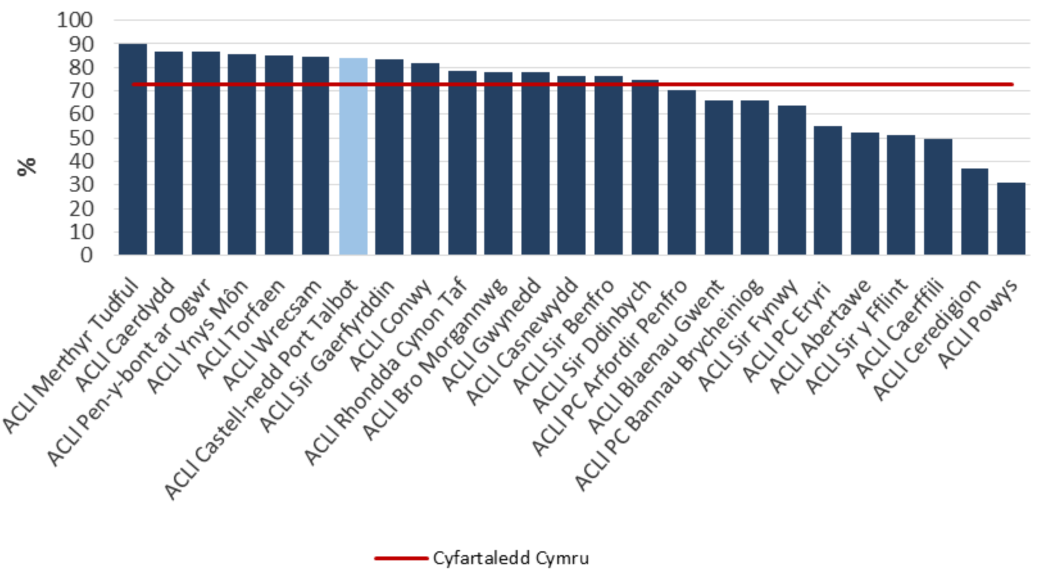

ATODIAD A - FFRAMWAITH PERFFORMIAD

TROSOLWG

DANGOSYDD	DA	GWEDDOL	GWELLA	CYFARTALEDD CYMRU	CASTELL-NEDD PORT TALBOT Y LLYNEDD	CASTELL-NEDD PORT TALBOT ELENI
Llunio'r Cynllun						
A oes Cynllun Datblygu cyfredol yn ei le sydd o fewn cyfnod y cynllun?	Oes		Nac oes	Oes	Oes	Oes
Y gwyriad, wrth baratoi Cynllun Datblygu Lleol (CDLl), oddi wrth y dyddiadau a nodwyd yn y Cytundeb Cyflawni gwreiddiol, mewn misoedd.	<12	13-17	18+	58	Amh	Amh
Adroddiadau Monitro Blynyddol wedi'u cynhyrchu yn dilyn mabwysiadu'r CDLl	Ydynt		Nac ydynt	Ydynt	Amh	Amh
Cyflenwad tir ar gyfer tai'r awdurdod cynllunio lleol ar hyn o bryd mewn blynyddoedd	>5		<5	2.9	5.5	5.3
Effeithlonrwydd						
Canran y ceisiadau "mawr" a gafodd eu pennu o fewn y cyfnodau amser gofynnol	Targed yn cael ei feincnodi	Targed yn cael ei feincnodi	Targed yn cael ei feincnodi	59	28	78
Amser ar gyfartaledd a gymerwyd i benderfynu ar yr holl geisiadau mewn diwrnodau	Targed yn cael ei feincnodi	Targed yn cael ei feincnodi	Targed yn cael ei feincnodi	250	369	344

DANGOSYDD	DA	GWEDDOL	GWELLA	CYFARTALEDD CYMRU	CASTELL-NEDD PORT TALBOT Y LLYNEDD	CASTELL-NEDD PORT TALBOT ELENI
Canran yr holl geisiadau a benderfynwyd o fewn y cyfnodau amser gofynnol	>80	60.1-79.9	<60	87	80	96
Amser ar gyfartaledd a gymerwyd i benderfynu ar yr holl geisiadau mewn diwrnodau	<67	67-111	112+	76	67	72
Ansawdd						
Canran y penderfyniadau a wnaed gan Aelodau yn groes i gyngor swyddogion	<5	5.1-8.9	9+	11	15	8
Canran yr apeliadau a gafodd eu gwrthod	>66	55.1-65.9	<55	61	64	63
Ceisiadau am gostau mewn apêl Adran 78 a gafodd eu cadarnhau yn y cyfnod adrodd	0	1	2+	0	0	1
Ymgysylltu						
A yw'r awdurdod cynllunio lleol yn caniatáu i aelodau'r cyhoedd annerch y Pwyllgor Cynllunio?	Ydy		Nac ydy	Ydy	Ydy	Ydy
A oes gan yr awdurdod cynllunio lleol swyddog ar ddyletswydd i roi cyngor i aelodau'r cyhoedd?	Oes		Nac Oes	Oes	Oes	Oes

DANGOSYDD	DA	GWEDDOL	GWELLA	CYFARTALEDD CYMRU	CASTELL-NEDD PORT TALBOT Y LLYNEDD	CASTELL-NEDD PORT TALBOT ELENI
A oes gan wefan yr awdurdod cynllunio lleol gofrestr ar-lein o geisiadau cynllunio sydd ar gael i aelodau'r cyhoedd olrhain cynnydd y ceisiadau (a gweld eu cynnwys)?	Oes	Rhannol	Nac Oes	Oes	Oes	Oes
Gorfodi						
Canran yr achosion gorfodi a fu'n destun ymchwiliad o fewn 84 diwrnod	Targed yn cael ei feincnodi	Targed yn cael ei feincnodi	Targed yn cael ei feincnodi	85	98	98
Amser ar gyfartaledd a gymerwyd i ymchwilio i achosion gorfodi	Targed yn cael ei feincnodi	Targed yn cael ei feincnodi	Targed yn cael ei feincnodi	74	8	10
Canran yr achosion gorfodi a gafodd eu datrys o fewn 180 o ddiwrnodau.	Targed yn cael ei feincnodi	Targed yn cael ei feincnodi	Targed yn cael ei feincnodi	73	91	84
Amser ar gyfartaledd a gymerwyd i gymryd camau gorfodi	Targed yn cael ei feincnodi	Targed yn cael ei feincnodi	Targed yn cael ei feincnodi	201	60	101

ADRAN 1 – LLUNIO'R CYNLLUN

Dangosydd	**01. A oes Cynllun Datblygu cyfredol yn ei le sydd o fewn cyfnod y cynllun?**	
Da		**Gwella**
Mae cynllun datblygu yn ei le ac o fewn cyfnod y cynllun		Nid oes cynllun datblygu yn ei le (gan gynnwys cynlluniau sydd wedi dod i ben)

Perfformiad yr awdurdod	Oes
Mabwysiadwyd Cynllun Datblygu Lleol y Cyngor (2011-2026) ym mis Ionawr 2016. Erbyn diwedd Mawrth 2017 roedd y Cyngor wedi mabwysiadu 5 dogfen Canllawiau Cynllunio Atodol (CCA), ac roedd 4 arall wedi'u paratoi a'u cymeradwyo at ddibenion ymgynghori (mabwysiadwyd y CCA hyn gan y Cyngor ym mis Gorffennaf 2017). Mae'r Cyngor yn bwriadu paratoi 6 CCA arall yn 2018. Yn ogystal â'r uchod mae ein Hadroddiad Monitro Blynyddol cyntaf i gael ei gyflwyno i Lywodraeth Cymru ym mis Hydref 2017, ac nid oes Adolygiad wedi'i drefnu tan 2020.	

Dangosydd	**02. Y gwyriad, wrth baratoi Cynllun Datblygu Lleol (CDLl), oddi wrth y dyddiadau a nodwyd yn y Cytundeb Cyflawni gwreiddiol, mewn misoedd.**	
Da	**Gweddol**	**Gwella**
Eir i'r afael â'r CDLl o fewn 12 mis i'r dyddiadau a nodir yn y Cytundeb Cyflawni gwreiddiol	Eir i'r afael â'r CDLl o fewn 12-18 mis i'r dyddiadau a nodir yn y Cytundeb Cyflawni gwreiddiol	Eir i'r afael â'r CDLl fwy na 18 mis yn hwyrach na'r dyddiad a nodir ar y Cytundeb Cyflawni gwreiddiol

Perfformiad yr awdurdod	Amh

Dangosydd	**03. Adroddiadau Monitro Blynyddol wedi'u cynhyrchu yn dilyn mabwysiadu'r CDLl**	
Da		**Gwella**
Mae'n amser cyflwyno AMB ac mae un wedi'i baratoi		Mae'n amser cyflwyno AMB, ac nid oes un wedi'i baratoi mewn pryd.

Perfformiad yr awdurdod	Amh

Dangosydd	**04. Cyflenwad tir ar gyfer tai'r awdurdod cynllunio lleol ar hyn o bryd mewn blynyddoedd**	
Da		**Gwella**
Mae gan yr awdurdod 5.0 mlynedd neu fwy o gyflenwad o dir ar gyfer tai		Mae gan yr awdurdod lai na 5 mlynedd o gyflenwad o dir ar gyfer tai

Perfformiad yr awdurdod	5.3
Mae'r Awdurdod Lleol wedi llwyddo i ddangos bod gennym ddigon o dir ar gael ar gyfer tai, ond mae hynny'n dibynnu ar y nifer cyfyngedig o adeiladwyr tai sylweddol yn cyflawni'r caniatâd cynllunio a roddwyd iddynt. Cydnabyddir bod materion dichonoldeb sylweddol yn y fwrdeistref sirol, a bod datblygwyr yn cael trafferth darparu'r seilwaith hanfodol sy'n ofynnol i gefnogi datblygiadau tai ochr yn ochr â sicrhau elw. Rhagwelir y bydd y broblem hon yn parhau i'r dyfodol. Fodd bynnag, mae'r Cyngor yn ceisio sicrhau buddsoddiad gan dasglu'r Cymoedd fel bod cymorth ariannol ar gael i alluogi cyflawni datblygiadau yng nghymunedau'r cymoedd lle mae dichonoldeb yn broblem fwyaf difrifol.	

ADRAN 2 – EFFEITHLONRWYDD

Dangosydd	**05. Canran y ceisiadau "mawr" a gafodd eu pennu o fewn y cyfnodau amser gofynnol**	
Da	**Gweddol**	**Gwella**
Targed i'w feincnodi	Targed i'w feincnodi	Targed i'w feincnodi

Perfformiad yr awdurdod	78
Mae'r perfformiad gwell hwn yn gydnabyddiaeth gan ddatblygwyr nad yw eu ceisiadau'n rhai uniongyrchol, ac felly maent wedi cytuno i 'Estyniadau Amser'. Y cyfyngiad mwyaf ar ddatblygiadau pwysig yn yr awdurdod hwn yw materion sydd fel arfer yn gysylltiedig â llifogydd, tir halogedig a bioamrywiaeth, sydd fel ei gilydd yn cymryd amser i'w datrys yn iawn o ran cyflwyniadau derbyniol (mae hyn yn arbennig o wir yn achos bioamrywiaeth, lle rheolir cyfnodau arolygon gan y tymhorau). Mae hefyd yn cymryd amser hir i ymgyngoreion mewnol ac allanol eu hystyried, gan fod eu hadnoddau hwythau'n gyfyngedig.	

Dangosydd	**06. Amser ar gyfartaledd a gymerir i benderfynu ar geisiadau "mawr" mewn diwrnodau**	
Da	**Gweddol**	**Gwella**
Targed yn cael ei feincnodi	Targed yn cael ei feincnodi	Targed yn cael ei feincnodi

Perfformiad yr awdurdod	448 (344)

Er mai'r ffigur a gofnodwyd gan Lywodraeth Cymru yw 448, os cyfrifwch y ffigur cyfartalog yn gywir, mewn gwirionedd mae'n 344 diwrnod. Er bod hyn yn dal yn uchel, ryw fymryn o dan flwyddyn, mae'n bwysig nodi bod y ffigurau hyn yn cynnwys nifer o geisiadau sy'n hen iawn, ac a fu yn nwylo'r awdurdod ers nifer o flynyddoedd, sydd felly wedi gwyro'r ffigurau.

Er bod yr Awdurdod yn gwneud ei orau i benderfynu ar geisiadau cyn gynted â phosibl, mae'r cyfyngiadau uchod yn golygu ei bod yn anodd iawn, ac yn hytrach na gwrthod ceisiadau adeg eu cyflwyno, rydym yn caniatáu i ddatblygwyr roi sylw i'r cyfyngiadau a thrwy hynny yn gwella'r cyfleoedd i ddatblygwyr fedru cyflawni eu datblygiadau. Adlewyrchir hyn yn ein cyfradd gymeradwyo gyffredinol o 96%.

Dangosydd	**07. Canran yr holl geisiadau a benderfynwyd o fewn y cyfnodau amser gofynnol**	
Da	**Gweddol**	**Gwella**
Penderfynwyd ar 80% neu fwy o'r ceisiadau o fewn yr amser statudol	Penderfynwyd ar rhwng 60% ac 80% o'r ceisiadau o fewn yr amser statudol	Penderfynwyd ar lai na 60% o'r ceisiadau o fewn yr amser statudol

Perfformiad yr awdurdod	96

Mae'r Awdurdod yn gweithio gyda datblygwyr i sicrhau ein bod yn cyflawni ein hamcan, sef 'Cymeradwyo Datblygiad o Ansawdd yn Gyflym'. Rydym nid yn unig yn sicrhau gwelliannau i ansawdd cyffredinol datblygiad, ond hefyd yn cymeradwyo datblygiadau naill ai o fewn y cyfnod statudol o 8 wythnos neu o fewn estyniad amser cytunedig gyda'r ymgeisydd.

Dangosydd	08. Amser ar gyfartaledd a gymerwyd i benderfynu ar yr holl geisiadau mewn diwrnodau	
Da	**Gweddol**	**Gwella**
Llai na 67 diwrnod	Rhwng 67 a 111 diwrnod	112 diwrnod neu fwy

Perfformiad yr awdurdod	72
Ni oedd un o'r awdurdodau cyntaf yng Nghymru i fesur amserau o'r dechrau i'r diwedd, yn dilyn adolygiad systemau yn ôl yn 2008, pryd y barnwyd ei bod yn bwysig cydnabod faint o amser a gymerwyd i gofrestru cais. Mae hyn yn dal i gael ei ystyried yn bwysig oherwydd ansawdd gwael nifer fawr o'r cyflwyniadau. Mae'r gweithdrefnau dilysu cenedlaethol a gyflwynwyd yn ddiweddar wedi gwella'r sefyllfa hon, ond mae ein cwsmeriaid yn cael eu bod yn rhy ffurfiol. Rydym yn sicrhau felly bod llythyr/e-bost heb jargon a/neu alwad ffôn esboniadol yn cyd-fynd â'r hysbysiadau a anfonwn at ymgeiswyr, er mwyn sicrhau bod yr ymgeiswyr yn gwybod yn union beth mae angen iddyn nhw ei wneud er mwyn cyflwyno cais cynllunio dilys. Bydd y gwasanaeth cyn-ymgeisio yn helpu'r sefyllfa hon i wella ymhellach, ond er ein bod yn annog pob darpar-ddatblygwr i ddefnyddio'r gwasanaeth hwn, mae'r ffaith bod ffïoedd am ddefnyddio'r gwasanaeth yn golygu bod llawer yn anfodlon ei ddefnyddio.	

ADRAN 3 – ANSAWDD

Dangosydd	09. Canran y penderfyniadau a wnaed gan Aelodau yn groes i gyngor swyddogion	
Da	**Gweddol**	**Gwella**
Llai na 5% o benderfyniadau	Rhwng 5% a 9% o benderfyniadau	9% neu fwy o benderfyniadau

Perfformiad yr awdurdod	8
Gall y ffigur hwn newid yn ddigon dramatig oherwydd mai nifer bach iawn o geisiadau sy'n cael eu penderfynu gan ein Pwyllgor Cynllunio. Yn ystod y cyfnod hwn penderfynwyd ar 37 o geisiadau gan y Pwyllgor Cynllunio, a 3 yn unig o'r ceisiadau hynny y barnwyd eu bod yn groes i gyngor swyddogion. Penderfynwyd ar gyfanswm o 817 o geisiadau yn ystod y cyfnod hwn, a dim ond yn achos 0.3% o'r ceisiadau hynny y barnwyd yn groes i argymhelliad swyddogion. Mae'r ganran uchel hon, felly, yn adlewyrchu'r lefelau uchel iawn o ddirprwyo sydd ar waith. Serch hynny, nid yw'r lefel hon o ddirprwyo yn tanseilio'r broses ddemocrataidd, gan fod swyddogion mewn cysylltiad cyson â'r Aelodau Etholedig ar hyd y broses o benderfynu.	

Dangosydd	10. Canran yr apeliadau a gafodd eu gwrthod	
Da	**Gweddol**	**Gwella**
Amddiffynnwyd dros 66% o'r penderfyniadau cynllunio yn llwyddiannus adeg apêl	Amddiffynnwyd rhwng 55% a 66% o'r penderfyniadau cynllunio yn llwyddiannus adeg apêl	Amddiffynnwyd llai na 55% o'r penderfyniadau cynllunio'n yn llwyddiannus adeg apêl

Perfformiad yr awdurdod	63
Mae hyn yn welliant o'i gymharu â'r llynedd ac mae'n dangos cadernid proses gwneud penderfyniadau'r Awdurdod. Er bod hyn yn welliant, mae'r gyfradd lwyddo wirioneddol yn uwch fyth, gan nad yw'r ffigurau hyn yn cymryd i ystyriaeth yr apeliadau a amddiffynnwyd yn llwyddiannus yng nghyswllt achosion gorfodi a hysbysebion. Petai'r apeliadau hynny wedi cael eu cyfrif, buasai'r perfformiad yn uwch na 66%, a buasem yn y band gwyrdd.	

Dangosydd	11. Ceisiadau am gostau mewn apêl Adran 78 a gafodd eu cadarnhau yn y cyfnod adrodd	
Da	**Gweddol**	**Gwella**
Nid yw'r awdurdod wedi gorfod talu costau unrhyw apêl yn ei erbyn	Mae'r awdurdod wedi gorfod talu costau un apêl yn ei erbyn	Mae'r awdurdod wedi gorfod talu costau dwy apêl neu fwy yn ei erbyn

Perfformiad yr awdurdod	1
Gwaetha'r modd, dyfarnwyd costau yn erbyn yr Awdurdod mewn un achos yn ystod y cyfnod hwn. Roedd yn ymwneud ag apêl yn erbyn amodau a osodwyd ar ddatblygiad ôl-weithredol. Roedd y datblygwr wedi adeiladu byngalo yn yr ardd gefn heb ganiatâd cynllunio, a hynny er gwaethaf derbyn cyngor cyn-ymgeisio oedd yn cadarnhau bod caniatâd ar gyfer annedd yn y lleoliad hwnnw yn annhebygol o gael ei roi. Cyflwynwyd cais ôl-weithredol i gadw'r adeilad yn rhandy atodol. Oherwydd gwybodaeth hanesyddol yr Awdurdod am y datblygiad hwn, a'r ffaith bod y datblygwr heb gydymffurfio'n flaenorol â'r ddeddfwriaeth a'r cyngor gan yr awdurdod cynllunio, gosodwyd cytundeb cyfreithiol ac amodau i sicrhau bod yr adeilad yn cael ei ddefnyddio fel rhandy atodol yn unig, yn hytrach na'r bwriad gwreiddiol arfaethedig, sef annedd annibynnol. Cydnabuwyd bod hwn yn ddull gweithredu deublyg, ond teimlid ei fod yn angenrheidiol oherwydd bod yr ymgeisydd heb gydymffurfio â'r ddeddfwriaeth yn hanesyddol. Er i'r ymgeisydd gytuno i'r holl amodau a llofnodi'r cytundeb cyfreithiol, cyflwynwyd apêl ar unwaith yn erbyn yr amodau oedd yn rheoli defnydd o'r adeilad fel rhandy atodol. Gwaetha'r modd, roedd yr Arolygydd Cynllunio o'r farn bod y camau a gymerwyd gan yr Awdurdod yn ormodol, ac nid oedd yn cydnabod y problemau a brofwyd yn flaenorol o ran sicrhau bod y datblygwr yn cydymffurfio â'r ddeddfwriaeth. Roedd y canlyniad hwn yn un eithriadol o siomedig, ac mae gorfodi deddfwriaeth gynllunio yn mynd yn anoddach os byddwch yn colli penderfyniadau a chostau fel hyn. Mae'n destun pryder mwy fyth o ystyried dirywiad	

gwasanaethau gorfodi yng Nghastell-nedd Port Talbot ac yn genedlaethol a'r cynnydd o ran datblygiadau cudd.

ADRAN 4 – YMGYSYLLTIAD

Dangosydd	**12. A yw'r awdurdod cynllunio lleol yn caniatáu i aelodau'r cyhoedd annerch y Pwyllgor Cynllunio?**	
Da		**Gwella**
Mae aelodau'r cyhoedd yn gallu annerch y Pwyllgor Cynllunio		Nid yw aelodau'r cyhoedd yn gallu annerch y Pwyllgor Cynllunio

Perfformiad yr awdurdod	Ydy
Ers 2014, mae aelodau o'r cyhoedd wedi cael caniatâd i annerch y Pwyllgor Cynllunio. Gwaetha'r modd, er i ni roi cyhoeddusrwydd i'r cyfle hwn, mae nifer y rhai sydd wedi manteisio arno wedi bod yn isel iawn. Yn ddiweddar mae'r polisi a'r protocol wedi cael eu diweddaru i nodi'n benodol allu cynghorau cymuned i annerch y pwyllgor, yn ogystal ag aelodau o'r cyhoedd. Er gwaethaf hynny, dim ond un cynghorydd cymuned sydd wedi annerch y pwyllgor hyd yma.	

Dangosydd	**13. A oes gan yr awdurdod cynllunio lleol swyddog ar ddyletswydd i roi cyngor i aelodau'r cyhoedd?**	
Da		**Gwella**
Mae swyddog cynllunio ar ddyletswydd yn ystod oriau swyddfa arferol		Nid yw aelodau'r cyhoedd yn gallu annerch y Pwyllgor Cynllunio

Perfformiad yr awdurdod	Oes
Mae pob swyddog ar gael i'r cyhoedd pan fyddant yn y swyddfa. Rydym ni'n ymwybodol bod gan lawer o awdurdodau swyddog penodol sydd ar rota i ateb unrhyw ffonau yn ystod cyfnodau penodol o'r dydd. Er y gall hyn fod yn briodol ar gyfer ymholiadau cyffredinol, ni fyddant yn gallu ateb ymholiadau ynghylch ceisiadau penodol heb gyfeirio at y swyddog achosion. Mae'r atgyfeiriad hwn yn golygu bod o leiaf ddau swyddog yn ymwneud â delio gyda'r ymholiad, sydd fel petai'n diddymu'r nod o fwyafu effeithlonrwydd y gwasanaeth. O ganlyniad mae gan bob cwsmer fynediad at eu swyddog achosion yn ystod oriau'r swyddfa. Os yw'r swyddog achosion allan ar y safle neu ar wyliau, bydd cydweithiwr yn cynorthwyo lle bo modd, gan fwyafu ansawdd y gwasanaeth i'r cyhoedd.	

Dangosydd	14. A oes gan wefan yr awdurdod cynllunio lleol gofrestr ar-lein o geisiadau cynllunio sydd ar gael i aelodau'r cyhoedd olrhain cynnydd y ceisiadau (a gweld eu cynnwys)?	
Da	**Gweddol**	**Gwella**
Mae pob dogfen ar gael ar-lein	Dim ond manylion y cais cynllunio sydd ar gael ar-lein	Ni chyhoeddir gwybodaeth am geisiadau cynllunio ar-lein

Perfformiad yr awdurdod	Oes
Mae'r cyfleuster hwn wedi bodoli ers rhai blynyddoedd, ond mae'n mynd yn fwyfwy anodd cael hyd i adnoddau ar ei gyfer. Er bod swyddogion yn sganio'u cynlluniau eu hunain a'r ffurflenni cais ar gyfer ceisiadau cyfredol sydd heb eu penderfynu, caiff y ceisiadau a benderfynwyd eu sganio gan dîm gweinyddol bach sy'n gwasanaethu Cyfarwyddiaeth yr Amgylchedd yn ei chrynswth. Yn sgîl y cyfyngiadau cyllideb sy'n effeithio ar y cyngor, mae toriadau wedi cael effaith ddifrifol ar staff swyddfa gefn, ac maen nhw'n cael trafferth cadw i fyny gyda'r gwaith o sganio'r ffeiliau cynllunio. Yn sgîl hynny mae pryderon ynghylch y gallu i ddiweddaru'r system wrth symud ymlaen.	

ADRAN 5 – GORFODI

Dangosydd	15. Canran yr achosion gorfodi yr ymchwiliwyd iddynt (penderfynu a yw rheolaeth gynllunio wedi'i thorri ac, os ydyw, penderfynu a fydd mantais mewn cymryd camau gorfodi) o fewn 84 diwrnod	
Da	**Gweddol**	**Gwella**
Targed yn cael ei feincnodi	Targed yn cael ei feincnodi	Targed yn cael ei feincnodi

Perfformiad yr awdurdod	98
Dim ond dau swyddog gorfodi sydd gennym ar gyfer y fwrdeistref sirol gyfan. Mae gennym system ar waith sy'n golygu bod ein swyddogion rheoli adeiladu yn cynnal profion sylfaenol ynghylch datblygiadau perchnogion tai, ac os oes achos posibl o ddiffyg cydymffurfio, maent yn rhoi gwybod i'r swyddogion gorfodi. Mae cadw'r ddysgl yn wastad yn hyn o beth yn ddigon anodd, gan fod gofyn i'r swyddogion rheoli adeiladu sicrhau incwm sy'n ddigonol i dalu am eu costau gweithredu, ac maent hefyd yn cystadlu yn erbyn y sector preifat. Serch hynny, mae'n llwyddo i'n galluogi i ymchwilio i achosion yn gyflym a gweld nifer uchel o ddatrysiadau o fewn y terfynau amser statudol.	

Dangosydd	**16. Amser ar gyfartaledd a gymerwyd i ymchwilio i achosion gorfodi**	
Da	**Gweddol**	**Gwella**
Targed yn cael ei feincnodi	Targed yn cael ei feincnodi	Targed yn cael ei feincnodi

Perfformiad yr awdurdod	10

O ystyried mai dim ond dau swyddog gorfodi sydd gan yr Awdurdod ar gyfer y fwrdeistref sirol gyfan, mae hyn yn gyflawniad rhagorol. Er gwaethaf y canlyniad hwn, mae diweddariadau pellach yn ein system swyddfa gefn mewn gwirionedd yn dangos ein bod wedi delio gyda mwy o achosion na'r rhai yr adroddwyd amdanynt, a bod y cyfnod cyffredinol ar gyfer eu datrys wedi lleihau.

Mae mesurau'n cael eu rhoi ar waith i sicrhau bod y system swyddfa gefn yn cael ei diweddaru'n gyson gan yr holl swyddogion wrth symud ymlaen.

Dangosydd	17. **Canran yr achosion gorfodi lle cymerwyd camau gorfodi neu lle cafwyd ôl-gais o fewn 180 o ddiwrnodau ar ôl dechrau'r achos (yn yr achosion lle'r oedd mantais mewn cymryd camau gorfodi).**	
Da	**Gweddol**	**Gwella**
Targed yn cael ei feincnodi	Targed yn cael ei feincnodi	Targed yn cael ei feincnodi

Perfformiad yr awdurdod	84

Mae hwn yn ganlyniad da iawn o ystyried yr adnoddau cyfyngedig sydd ar gael i'r is-adran gorfodi.

Dangosydd	**18. Amser ar gyfartaledd a gymerwyd i gymryd camau gorfodi**	
Da	**Gweddol**	**Gwella**
Targed yn cael ei feincnodi	Targed yn cael ei feincnodi	Targed yn cael ei feincnodi

Perfformiad yr awdurdod	101

Mae hwn yn gyfnod siomedig o hir, ond mae'n adlewyrchu'r ffaith bod nifer o achosion gorfodi cymhleth yn cymryd amser hir i'w datrys. Rydym yn rhoi sylw i'r ymchwiliadau cymhleth hyn ochr yn ochr â'r holl gwynion newydd, a hynny trwy ddau swyddog yn unig.

ADRAN 6 – DANGOSYDDION YNGHYLCH DATBLYGU CYNALIADWY

Diben y Dangosyddion Datblygu Cynaliadwy yw mesur y cyfraniad mae'r system gynllunio yn ei wneud i ddatblygu cynaliadwy yng Nghymru.

Defnyddir y Dangosyddion Datblygu Cynaliadwy i fesur cynnydd yn erbyn amcanion cynllunio cynaliadwy cenedlaethol, a nodwyd ym Mholisi Cynllunio Cymru, a gellir eu defnyddio i ddangos i'n rhanddeiliaid beth yw rôl a chwmpas y system gynllunio wrth gyflawni amcanion ehangach. Bydd yr wybodaeth hefyd yn ddefnyddiol i awdurdodau cynllunio lleol, i'w helpu i ddeall mwy am ganlyniadau'r system gynllunio a helpu i lywio penderfyniadau yn y dyfodol.

Ffurflenni'r Awdurdod	Crynodeb o ddata ynghylch dangosyddion cynaliadwy yma
• Dychwelwyd yr holl ddata.	

Dangosydd	**DC1. Yr arwynebedd llawr (metrau sgwâr) ar gyfer datblygiad economaidd newydd y rhoddwyd neu y gwrthodwyd caniatâd ar ei gyfer ar safleoedd cyflogaeth a ddyrannwyd yn ystod y flwyddyn.**

Caniatawyd (metrau sgwâr)	
Data'r awdurdod	767

Gwrthodwyd (metrau sgwâr)	
Data'r awdurdod	0

Fel y gwelir o'r ffigurau uchod, rydym ni'n gweithio'n rhagweithiol gyda'n cydweithwyr yn yr is-adran Adfywio i gefnogi datblygiad economaidd ar safleoedd a ddyrannwyd. Gwaetha'r modd, oherwydd materion yn ymwneud â dichonoldeb, fel yr esboniwyd yn gynharach yn yr adroddiad hwn, diddordeb ymylol sydd gan ddatblygwyr yn yr awdurdod.

Rydym ni'n disgwyl am newyddion gan Lywodraeth Cymru yng nghyswllt prosiectau Tasglu'r Cymoedd, ac rydym yn rhagweld y bydd mwy o ddiddordeb mewn datblygu ein cymoedd wrth

symud ymlaen. Fodd bynnag, bydd hyn yn her i'r Cynllun Datblygu Lleol o ystyried bod mwyafrif ein safleoedd cyflogaeth a ddyrannwyd oddi mewn i goridor yr arfordir. Mae'n bosib iawn y gallai hynny arwain at gynnydd yn y datblygiadau cyflogaeth a gymeradwyir yng nghymunedau'r cymoedd sy'n dechnegol groes i'r CDLl, ar y sail nad oedd modd cyflawni llawer o'n safleoedd, adeg paratoi a mabwysiadu'r cynllun, oherwydd diffyg cyllid a/neu ddiffyg diddordeb datblygwyr. Nod Tasglu'r Cymoedd yw mynd i'r afael â hyn mewn ardaloedd penodol. Ymhellach, cafodd nifer o safleoedd a nodwyd yn flaenorol fel rhai oedd yn briodol o dan gynlluniau a fabwysiadwyd yn flaenorol eu tynnu allan o'r CDLl diweddaraf i'w fabwysiadu oherwydd materion llifogydd. Mae'r mapiau DAM newydd wedi dangos yn ddiweddar nad yw llifogydd yn effeithio ar nifer o'r safleoedd hyn bellach, ac felly y gallent fod ar gael i gyflawni dyheadau datblygu economaidd y cyngor.

Am y rhesymau hyn, rhagwelir y bydd yr arwynebedd llawr yn cynyddu wrth symud ymlaen.

Dangosydd	**DC2. Caniatâd cynllunio a roddwyd ar gyfer datblygu ynni adnewyddadwy a charbon isel yn ystod y flwyddyn.**

Caniatawyd (nifer y ceisiadau)	
Data’r awdurdod	3

Caniatawyd (yr ynni MW a gynhyrchwyd)	
Data’r awdurdod	5.4 MW (solar/gwynt/pwmp gwres)

Mae'r allbwn hwn yn gyfuniad o ynni'r haul, gwynt a phympiau gwres.

Dangosydd	**DC3. Nifer yr anheddau y rhoddwyd caniatâd cynllunio ar eu cyfer yn ystod y flwyddyn.**

Tai'r farchnad agored (nifer yr unedau)	
Data'r awdurdod	230

Tai fforddiadwy (nifer yr unedau)	
Data'r awdurdod	241

Mae'r ffigurau hyn yn ymwneud â nifer yr anheddau a gymeradwywyd. O ystyried pryderon cenedlaethol ynghylch bancio tir, bydd rhaid aros i weld pryd caiff yr unedau hyn eu datblygu, os o gwbl. Fodd bynnag, mae'r ffigurau'n amlygu bod Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig yn weithredol yn y Fwrdeistref Sirol hon. Yn wir, yn aml nhw yw'r unig ddatblygwyr sydd â diddordeb ac sy'n barod i gyflwyno datblygiadau mewn ardaloedd sydd ar gyrion dichonoldeb.

Dangosydd	**DC4. Nifer y ceisiadau am ganiatâd cynllunio i ddatblygu ar orlifdiroedd C1 a C2 a ganiatawyd ac a wrthodwyd yn ystod y flwyddyn.**

Nifer yr unedau preswyl (a nifer hectarau'r unedau amhreswyl) NAD OEDDENT yn bodloni'r holl feini prawf yn TAN 15 y RHODDWYD caniatâd ar eu cyfer	
Data'r awdurdod	2 annedd ac 1.28 ha o dir

Nifer yr unedau preswyl (a nifer hectarau'r unedau amhreswyl) NAD OEDDENT yn bodloni'r holl feini prawf yn TAN 15 NAS RHODDWYD caniatâd ar eu cyfer	
Data'r awdurdod	0

Nifer yr unedau preswyl (a nifer hectarau'r unedau amhreswyl) oedd yn BODLONI'R holl feini prawf yn TAN 15 y RHODDWYD caniatâd ar eu cyfer	
Data'r awdurdod	96 annedd a 0.121 ha o dir

Mae'r Cyngor yn cydnabod bod darnau helaeth o dir wedi'u nodi fel rhai lle ceir perygl llifogydd, ac er ein bod yn gallu gwrthod ceisiadau ar unwaith adeg eu cyflwyno os ydynt oddi mewn i barth C2, rydym yn ymwybodol bod datblygwyr, yn y gorffennol, wedi gallu ymateb i bryderon CNC er mwyn sicrhau na fydd perygl llifogydd i feddianwyr y dyfodol, nac effaith niweidiol ar drydydd parti.

Mae hyn yn dod yn fwyfwy pwysig oherwydd bod llawer o'n cynlluniau'n rhan o Raglen Lleoedd Llewyrchus Llawn Addewid Llywodraeth Cymru, ac yn allweddol i ddyheadau adfywio'r cyngor ar gyfer y rhan hon o'r fwrdeistref sirol. Roedd llawer o'r ardal hon mewn parth C1 fel y diffiniwyd ar

fapiau llifogydd CNC. O ystyried pwysigrwydd datblygu'r ardal hon, a oedd o dan fygythiad ar y pryd oherwydd pryderon y byddai'r gwaith dur naill ai'n peidio â gweithredu, neu'n lleihau gweithrediadau'n sylweddol, comisiynodd y Cyngor hydrolegwyr i adolygu map llifogydd CNC. Arweiniodd yr adolygiad hwnnw at newidiadau sylweddol i'r model llifogydd, a fabwysiadwyd gan CNC ers hynny. Yn sgîl y newidiadau hyn roedd modd i ardaloedd a nodwyd yn flaenorol fel rhai lle roedd llifogydd yn debygol gael mesurau lliniaru digonol, fel bod modd eu hailddatblygu.

Ni fyddai'r safleoedd hyn wedi bodloni'r profion oni bai bod y Cyngor wedi cwestiynu'r model.

Dangosydd	**DC5. Arwynebedd y tir (ha) lle rhoddwyd caniatâd cynllunio ar gyfer datblygu newydd ar dir a ddatblygwyd o'r blaen a thir maes glas yn ystod y flwyddyn.**

Tir sydd eisoes wedi cael ei ddatblygu (hectarau)	
Data'r awdurdod	27

Safle maes glas (hectarau)	
Data'r awdurdod	10

Mae'r ffigurau hyn yn cyfateb i'r llwybr cynnydd oedd yn rhan o'n dogfennau ategol i'r CDLl.

Dangosydd	**DC6. Arwynebedd y mannau agored cyhoeddus (ha) a fyddai'n cael ei golli a'i ennill o ganlyniad i ddatblygu y rhoddwyd caniatâd cynllunio ar ei gyfer yn ystod y chwarter blwyddyn.**

Mannau agored a gollir (hectarau)	
Data'r awdurdod	0

Mannau agored a enillir (hectarau)	
Data'r awdurdod	87

Ymddengys y ffigur hwn yn drawiadol o uchel, ac mae'n bodoli o ganlyniad i'r gwaith adfer cyfredol ar Safle Glo Brig Margam gynt. Mae'r cyngor wedi treulio blynyddoedd yn ymdrin â'r gwaith adfer ar y safle hwn gyda'r perchnogion blaenorol a chyfredol. Mae wedi bod yn arbennig o ddadleuol ac yn bwnc llosg o ystyried trosglwyddo perchnogaeth ac atebolrwydd cysylltiedig, ynghyd â'r ffaith nad oedd cyllid digonol ar gael o fewn y bond i weithredu'n uniongyrchol.

Yn y pen draw cafwyd hyd i ateb sydd yn dderbyniol, er nad yw'n cydweddu â'r cynllun adfer a gymeradwywyd yn wreiddiol ac a ddisgwylid gan y cyhoedd. Mae gwaith yn mynd rhagddo'n dda ar

y safle, a phan fydd wedi'i gwblhau dylai arwain at greu amgylchedd hardd ond naturiol ar gyfer y preswylwyr ac ymwelwyr.

Dangosydd	**DC7. Cyfanswm y cyfraniadau ariannol (£) ar gyfer darparu seilwaith cymunedol y cytunwyd arnynt wrth roi caniatâd cynllunio ar gyfer datblygu newydd yn ystod y chwarter blwyddyn.**

Enillwyd drwy gytundebau Adran 106 (£)	
Data'r awdurdod	424,920

Enillwyd drwy'r Ardoll Seilwaith Cymunedol (CIL) (£)	
Data'r awdurdod	0

Am resymau dichonoldeb nid yw'r cyngor yn bwriadu symud ymlaen gyda CIL ar hyn o bryd.